

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

**PODSUMOWANIE
PÓŁROCZA
W POLSKIEJ SZKOLE**

**WYSTAWA
W DOMU POLSKIM**

**DZIĘCIEŃCY BAL
KARNAWAŁOWY
W "BEMIE"**

**TRADYCYJNY
BAL POLSKI
W BUDAPESZCIE**

KALEJDOSKOP ŻYCIA POŁONIJNEGO NA WĘGRZECH – BAŁ POLSKI

**WSPÓLNY POLONEZ
I POWITANIE PRZEZ PRZEWODNICZĄCĄ OSP
E. RÓNAY I AMBASADORA R. KOWALSKIEGO**

**PRZYBYLI GOŚCIE M. IN. DR D. VÁRNAI, KS. K. GRZELAK SCHR., S. ANNA
K. WESOŁOWSKI, P. PIĘTKA Z ŻONĄ**

**GRUPA TANECZNA BUDAPESZTEŃSKIEJ OPERETKI
I WYSTĘP ŚPIEWAKA S. TARGOSZA-SZALONEK**

WITAMY

- 3 Baloniki i miód
Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

- 4 Polski Bal na sto par
Lengyel Bál
Ijjas/Anna
- 6 Katedra Wawelska - Kiállítás a Lengyel Házban
Ijjas/Anna
- 6 Sabina köszöntése
Fekete Dénes
- 6 Posiedzenie OSP
- 6 Święto Chrztu Pańskiego w Polskim Kościele
- 7 Koncert Noworoczny w "Bemie"
- 7 Újévi koncert a "Bemben"
Nyitrai Zoltán
- 7 Podkoziólek w IV dzielnicy Budapesztu
Asa Priszler
- 7 Informacje konsularne
- 8 Szilasi Alex zongorakoncertje a Bem Klubban
Ijjas/Anna
- 8 Magas lengyel allami kitüntetés vett át Elek István
Ijjas/Anna
- 8 Krzyż Kawalerski dla Istvána Eleka
- 9 Dr. Dombóvári Antal - nekrológ
Buskó/András
- 9 Warsztaty fotograficzne w Esztergom
- 10 TVP Info powraca dla Polaków i Polonii za granicą
- 10 Bal karnawałowy w "Bemie"
- 11 Anegdoták, viccek - és kisebb írásaim
Dr. Hernádi Mihály/László

WYWIAD

- 12 Interjú Wieloch-Varga Krystynával

CO BĘDZIE

- 13 Co będzie

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY

- 14 Podsumowanie I semestru w Szkole Polskiej
- 15 Moja kochana polska Babcia
Dávid Csirke
- 15 Wieści z prowincji
Alina Tóka
- 15 Lekcja historii nie tylko dla uczniów
Elżbieta Jezierska-Szabó
- 15 Karnawałowy bal przebierańców

CZYM SKORUPKA ZA MŁODU...

- 16 "Dwujęzyczność to dar od losu" - rozmowa z M. G. Kovács

WIEŚCI PARLAMENTARNE

- 17 A lengyel-magyar szolidaritás éve lesz 2016
Dr. Csúcs Lászlóné/Hallina
- 17 Beata Szydło, a lengyel miniszterelnök budapesti látogatása
Dr. Csúcs Lászlóné/Hallina
- 17 Januári események
Dr. Csúcs Lászlóné/Hallina

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 18 Życie pisane historią. Zachować wspomnienia
Piotr Piętko

NA GRANICY KULTUR

- 18 Wrocław lett 2016-ban Európa Kulturális Fővárosa
Ijjas/Anna
- 19 Ulka konyhája - Pani Walewska
- 20 Wujek Jarek gotuje

REFLEKSJE

- 21 Widzieć jednym uchem
Agnieszka Janiec-Nyitrai

Baloniki i miód

Karnawał w pełni – maski w Wenecji, skoczna muzyka, baloniki... Baloniki zawsze przypominają mi historię z szóstego rozdziału nieśmiertelnego „Kubusia Puchatka” autorstwa A. A. Milne, książki dla dzieci i dla dorosłych, mądrej, głębokiej i prawdziwej.

Kubuś niosąc na urodziny Kłapouchego swój ostatni garnuszek miodu bardzo zgłodniał, i, o zgrozo, zgłodniał na tyle, że zapomniał się i skonsumował cały prezent (oczywiście bez garnuszka). Prosiaczek niosąc na urodziny Kłapouchego swój ostatni piękny czerwony balonik, potknął się tak nieszczęśliwie, że okazały prezent zmienił się w żalonną moką szmatkę. Co na to Kłapouchy? Nie obraził się, nie był rozczarowany, nie zjadł sam całego tortu w ramach protestu przeciwko nieuważnym przyjaciółom – wręcz odwrotnie: wkładał i wyjmował moką szmatkę z garnuszka po miodzie i bawił się w najlepsze. Gdyby nie głód Puchatka, z zabawy byłyby nici, gdyby nie nieszczęśliwy upadek Prosiaczka, nie dałoby się balonika wepchać do pustego garnka.

Jaki morał płynie z tej wbrew pozorom mądrej przypowieści? Tragedie można przekuć w komedie, drugą stroną nieszczęścia może być szczęście, po poście przychodzi radość i zabawa, fortuna kołem się toczy i niezbadane są wyroki boskie. A czasem moką szmatką i pustym garnkiem sprawią największą frajdę, choć wcale się na to nie zapowiadało...

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Lufi és mézesbödön

Javában tart a karneváli időszak – áll a (maszka)bál Velenében, tánczene szól, mindenfelé lufik... A lufik mindig eszembe juttatják A. A. Milne gyerekek és felnőttek számára egyaránt okos, mélyenszántó könyve, halhatatlan műve, a Micimackó hatodik fejezetét.

Micimackó éppen Füles születésnapjára cipelte utolsó csupor mézét, amikor menet közben nagyon megéhezett – szerencsétlenségére olyannyira, hogy megfeledkezett magáról és úticéljáról: felfalta az egész ajándékot (természetesen a csupor nélkül). Malacka viszont utolsóként megmaradt gyönyörű, piros luftballonjával szaladt izgottan Füles születésnapjára, amikor megböfött, de oly szerencsétlenül, hogy a mutató ajándék kipukkadt és nedves gumidarabbá lényegült át. S mit szólt mindehhez Füles? Nem sértődött meg, nem ábrándult ki, nem habzsolta be kizárólagosan a tortáját, ekként tiltakozva barátai figyelmetlensége miatt – éppen ellenkezőleg: betette az üres mézescsuporba majd kivette onnan a nedves gumidarabot, és ezt ismételve hosszasan és boldogan eljászadozott vele. Ha Micimackó nem éhezett volna meg, semmi sem lett volna a játékból, és ha Malacka nem esett volna oly szerencsétlenül, a luftballont sem lehetett volna beletuszkolni az üres csuporba.

Milyen tanulság következik ebből – a látszattal szemben nagyon is mélyenszántó – történetből? A tragédiát át lehet fordítani komédiába; a szerencsétlenség csak az érme egyik oldala, melynek a másik felén a szerencsét is ott találhatjuk; a böjtöt öröm és mulatság követi; Fortuna kereke forgandó, Isten útjai pedig kifürkészhetetlenek. Időnként pedig egy nedves gumidarab és egy üres csupor okozhatja a legnagyobb örömet, habár erre semmiféle előjel nem utalt...

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski Bal na sto par

W sobotni wieczór 30 stycznia w budapeszteńskim hotelu Flamenco odbył się już po raz piąty tradycyjny Bal Polski. Rolę gospodyni pełniła przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Ewa Rónay, a z ramienia samorządu towarzyszył jej zastępca Zsolt Bátori oraz kierownik Urzędu OSP Balázs Lapis. Zaproszenie na bal przyjęli również prezes Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech Monika Molnár, nowo wybrany dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum działającego przy OSP Piotr Piętka oraz dyrektor Szkoły Polskiej Anna Lang. Ze strony Ambasady Polskiej RP przybył ambasador Roman Kowalski, który jednocześnie sprawował patronat honorowy nad całym przedsięwzięciem oraz konsul Andrzej Kalinowski. Obecnością swoją bal zaszczytili również zastępca prezydenta Budapesztu dr Gábor Bagdy, rzecznik narodowości niemieckiej w węgierskim Zgromadzeniu Narodowym Imre Ritter oraz przewodniczący Ogólnokrajowego Samorządu Rusińskiego Viktor Kramarenko. Obecna była przewodnicząca Stołecznego Samorządu Polskiego dr Dorota Várnai oraz członkowie polskich samorządów na Węgrzech. Przybyli również przedstawiciele rusińskiej, serbskiej i niemieckiej mniejszości narodowej. Licznie stawiła się Polonia nie tylko ze stolicy, ale także spoza Budapesztu, m. in. z Szolnoka, Taty, Tatabánya, Dunaújváros, Egeru, Győr, Szentendre... Nad duchowym poziomem uroczystości czuwali ks. Krzysztof Grzelak SChr., węgierski przyjaciel Polaków ks. Gergő Bese oraz s. Anna. O uroczystą oprawę Polskiego Balu zadbali członkowie Legionu Wysockiego, którzy polskim zwyczajem witali przybyłych przy wejściu i towarzyszyli gospodyni w trakcie otwarcia Balu oraz częstowali gości winem z egerskich winnic należących, a jakże, do polsko-węgierskiego małżeństwa osiadłego w tamtych stronach Węgier.

Był to rzeczywiście bal na sto par, ponieważ bawiło się na nim ponad 200 osób. Bal rozpoczął się wspaniałym dostojnym polonezem, jak tradycja każe – poloneza prowadziła Monika Molnár z wodzirejem, a w drugiej parze była przewodnicząca Ewa Rónay z ambasadorem Romanem Kowalskim. Do tańca przygrywał polski zespół „Kwarta Czyste’y” z Brzozowa. Organizatorzy zatroszczyli się także o odpowiedni poziom artystyczny – znane arie operetkowe i operowe brawurowo zaśpiewał znany w Polsce i zagranicą Sylwester Targosz-Szalonek, niezwykle utalentowany śpiewak, który z wyróżnieniem ukończył Akademię Muzyczną w Katowicach. Uczestniczył on w licznych mistrzowskich kursach wokalnych m. in. w Austrii, USA czy Wielkiej Brytanii. W Budapeszcie zachęcał gości do wspólnego śpiewu najbardziej znanych arii operetkowych autorstwa m. im. Imrego Kálmána czy pochodzącej z operetki „Wesoła wdówka” Franciszka Lehára arii „Usta milczą, dusza śpiewa”. Goście chętnie przyłączyli się do wspólnego śpiewu, wspierani przez charyzmatycznego artystę. Na scenie wystąpili także tancerki i tancerze Budapeszteńskiej Operetki, tańcząc przepięknie m. im. walca i polkę. Nie mogło także zabraknąć tradycyjnych atrakcji: loterii fantowej (dochód został przeznaczony na szczytny cel – wsparcie działalności Polskiej Parafii Personalnej w Budapeszcie), wspólnych zabaw, wyboru królowej i króla balu. Goście gawędzili przy suto zastawionych stołach aż do białego rana i tańczyli w rytm skocznych polskich przebojów.

red. fot. red., ZN

Podziękowania z Újpesztu

Dziękujemy organizatorom za ciekawy i bardzo udany Polski Bał. Dzięki wodzirejowi i artyście tenorowi S. Targoszowi-Szalonek bawiliśmy się doskonale i rodzinie.

Była to także wspaniała okazja, by się zintegrować - młodzi ze starszymi, nowe twarze z zasłużonymi działaczami polonijnymi... Oby tak było zawsze. Cieszymy się na kolejne bale w roku 2017.

Polonia z Újpesztu

Lengyel Bál

Az Országos Lengyel Önkormányzat idén is megrendezte a hagyományos Lengyel Bált, amelyre január 30-án került sor a budapesti Flamenco Hotelben. A szombat este 7-kor kezdődött bál fővédnöke Roman Kowalski, Lengyelország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete volt. A piros-fehér léggömbökkel dekorált, pazarul feldíszített terem zsúfolásig megtelt az érkező vendégekkel. A teltházás rendezvényen dr. Rónayné Slaba Ewa, az OLÖ elnöke és Bátori Zsolt, az OLÖ alelnöke is köszöntötték a megjelenteket, akik között jelen voltak a fővárosi és vidéki polónia képviselői. Képviseltette magát többek között Szolnok, Dunaújváros, Tatabánya, Tata, Eger, Győr és Szentendre városa.

A Lengyel Bált megtisztelte jelenlétével dr. Bagdy Gábor, Budapest főpolgármester-helyettese, Ritter Imre, a Német Nemzetiségi Önkormányzat parlamenti szószólója, valamint Viktor Kramarenko, a Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat vezetője. Képviseltette magát a ruszin, a szerb és a német nemzetiségi önkormányzat is.

Jelen volt dr. Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke, Anna Lang, a Lengyel Iskola igazgatónője, Molnár Mónika, a Lengyel Közművelődési Központ elnöke, Piotr Piętka, a Lengyel Kutatóintézet nemrég kinevezett igazgatója, Krzysztof Grzelak atya, a Lengyel Perszonális Plébánia plébánosa és Andrzej Kalinowski konzul.

A mulatság Druskóci Iwona elegáns ruhába öltözött táncosainak parádés nyitótáncával kezdődött, majd következett az ilyenkor hagyományos polonéz.

A háromfogásos finom vacsora mellé kitűnő egri bor is járt, majd ezt követően sor került a tombolára, amelyben számos értékes ajándék mellett a főnyeremény - egy wellness-utalvány - is gazdára talált. A tombolajegyekből befolyt összeggel a Lengyel Perszonális Plébániát támogatták, amelyért Krzysztof Grzelak atya külön köszönetet mondott.

A tánczenét a brzozówi Kwarta Czyste'y együttes szolgáltatta, az este folyamán pedig többször is fellépett Sylwester Targosz-Szalonek operaénekes, aki ismert áriákkal kápráztatta el a közönséget.

A lengyel bál természetesen nem maradhatott bálkirály és bálkirálynő nélkül, akiket a kiosztott jarosławi mézeskalács-mackók hátoldalán levő korona alapján választottak ki. A bálkirályt és királynőjét ünnepélyesen megkoronázták, majd kettesben táncra perdültek. Nem maradhattak el az olyan mulatságos vetélkedők sem, mint például az összehajtogatott újságpapíron táncolás, amely nagy sikert aratott és a nyertes - aki a legtöbbször bírta - szintén díjban részesült.

Hajnalig tartott a zene és a tánc, a parketten még jóval éjfél után is zajlott az élet. Várjuk a következő Lengyel Bált is 2017-ben!

Ijjas Anna

Sabina köszöntése

A Miskolci Lengyel Önkormányzat 2016. január 30-án köszöntötte 90. születésnapja alkalmából Feledi Gyulánét (született Goslinska Sabinát).

Sabina asszony Poznańban született hat gyermekes családban. 1940 januárjában a megszálló németek szülei lakását lefoglalták, őket Krakóba deportálták. Ott egy pálos kolostor cellájában éltek nyolcan hat évig. Utána kaptak lakást a városban, így hát ott maradtak. A háború után két év alatt tette le a gimnáziumi érettségit, közben hegedülni tanult. Ezt olyan magas szinten művelte, hogy játszott a Krakói Szimfonikus Zenekarban. A Tátrai vonósnegyes koncertjén ismerkedett meg férjével - Feledi Gyulával -, aki akkor a Krakói Szépművészeti Akadémián tanult. 1953 májusában tértek haza Sajószentpéterre - férje szülei házába - már házasokként a három hónapos Ágnes lányukkal. Zsuzsa egy év múlva született. Férje két évig a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanított, majd hazatért Miskolcra, itt kapott állást és lakást.

Sabina egész életében háztartásbeli volt, nevelte a lányokat - Ágnes könyvtáros, Zsuzsa restaurátor lett - és biztosította a nyugodt, alkotó légkört a későbbi Kossuth-, majd Munkácsy díjas grafikus, festő, érdemes és kiváló művész férje számára. Sajnos ő már 2010 óta nincs velünk.

Az ünnepelt Ágnes lánya és veje József társaságában fogadta önkormányzatunk 3 fős delegációját. Fekete Dénes magyarul virággal, Bárcziné Sowa Halina és férje lengyelül, ajándékosmaggal köszöntötte. A kötelező pezsgős koccintást követő sütizés közben elbeszélgettünk az elshant 90 évről, a családról, Lengyelországról és a sok közös barátról. Jó egészséget kívánva és a mielőbbi viszontlátás reményében köszöntünk el egymástól. Isten éltesen, Sabina!

Fekete Dénes

Katedra Wawelska - Kiállítás a Lengyel Házban

Január 24-én déli 12 órakor kiállítás nyílt a Lengyel Házban Katedra Wawelska - Waweli Katedrális címmel. A rendezvényt Piotr Stefaniak krakkói történész nyitotta meg, aki rövid bevezetőt tartott a katedrálisról. Az eseményen jelen volt Krzysztof Grzelak, a Lengyel Perszonális Plébánia plébánosa és Monlnárné Sagun Mónika, az LKK elnöke.

A krakkói Wawelban szinte mindenki járt már, aki látogatást tett Lengyelországban, mégis érdemes elidőzni a remekbe sikerült fényképek előtt. A Szent Szaniszlóról elnevezett székesegyház a lengyel királyok koronázási színhelye és temetkezési helye, valamint a lengyel nemzet számos nagya is itt nyugszik. Itt található Szent Hedvig gyönyörű márvány síremléke és Nagy Kázmér vörös márványból készült baldachinos szarkofágja.

A nemzeti hősök kriptájában vannak eltemetve a 19. század legnagyobb lengyel romantikus költői: Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki és Cyprian Kamil Norwid. Szintén itt található Sobieski János király, Tadeusz Kościuszko tábornok, Józef Poniatowski herceg és Władysław Sikorski tábornok szarkofágja.

A megnyitó után - mivel éppen aktuális a Nagymamák és a Nagypapák napja, amelyet január 21-én és 22-én ünnepelnek - verssel és virággal köszöntötték fel a jelenlévő nagyszülőket.

A rendezvényt a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete támogatta.

Ijjas Anna, fot, IA

Posiedzenie OSP

W dniu 22 stycznia w Budapeszcie odbyło się nadzwyczajne plenarne posiedzenie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech. Dyrektorem Naczelny Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum radni wybrali Piotra Piętkę, a zastępcą dyrektora Mikołosa Mitrovicsa. W posiedzeniu uczestniczył dotychczasowy dyrektor tej instytucji i twórca Muzeum Węgierskiej Polonii w Budapeszcie dr Konrad Sutarski.

Ponadto na piątkowym posiedzeniu radni przyjęli poprawki pokontrolne zalecane przez tut. NIK.

red. fot. BA

Święto Chrztu Pańskiego w Polskim Kościele

10 stycznia w Polskiej Parafii Personalnej przeżywane było Święto Chrztu Pańskiego. Dzień Chrztu w życiu każdego człowieka to również dzień ponownych narodzin, narodzin do życia w Chrystusie. Jest to dzień przyjęcia do wspólnoty wszystkich chrześcijan. Homilia wygłoszona tego dnia w Polskim Kościele zainspirowała polonijnego artystę Zoltána Dankę do stworzenia dwóch niezwykłych obrazów, którymi chcielibyśmy się z Państwem podzielić.

red. il. Z. Danká

Koncert Noworoczny w „Bemie“

16 stycznia w gościnnych progach PSK. im. J. Bema wystąpiła młoda, niezwykle utalentowana śpiewaczka Natalia Tużnik. Na fortepianie akompaniował jej pianista Kornél Horváth.

W pierwszej części koncertu licznie przybyli goście (w sumie przyszło ponad pięćdziesiąt osób) mogli wysłuchać poważniejszego repertuaru operowego, druga część składała się z arii operetkowych i piosenek popularnych. Śpiewaczka - po ojcu Polka, po matce Węgierka - jest niezwykle wyczulona na muzykę, co można było poznać po jej wysmakowanych i wzruszających interpretacjach, które zostały nagrodzone gromkimi brawami. Na koncert przybył także ojciec młodej śpiewaczki, który pełen dumy kibicował Natalii. Po koncercie goście zostali zaproszeni na symboliczną lampkę wina i poczęstunek. Sponsorem koncertu była wieloletnia zasłużona członkini PSK. im. J. Bema Maryla Filó, która, podobnie jak artystka, dostała na dowód wdzięczności piękny bukiet kwiatów.

red. fot. ZN

Újévi koncert a „Bemben“

Szilveszter éjszakáját követően 11 óra 15 perc kiesik az életemből. Így van ez már idestova két évtizede. Nah nem kell mindjárt rosszra gondolni... Hagyományosan a szilveszteri koccintás ugyan lezárja az évet, azonban a jókivánságokat közvetlenül nem követi minden évben ugyanaz a rituálé, ezért nincs meg az a pont amihez minden évben az új év eljövele köthető lenne. Ez az időben beállt légüres tér egészen délelőtt 11 óra 15 percig tart. Ekkor kezdődik ugyanis minden évben a Bécsi Filharmonikus Zenekar újévi koncertje. Minden évben eljön, minden évben ugyanakkor kezdődik, ezért biztos pontként minden évben bizonyítékát adja, hogy egy évvel többet írunk.

Mivel konzervatív és hagyománytisztelő vagyok, ezért fontosak számomra az ilyen „biztos pontok” az életben. Lassacskán ilyen biztos ponttá válik polóniai életünkben a csodaszép és tehetséges ifjú énekesnő, Tużnik Natália újévi koncertje. Az édesapja révén lengyel származású művésznő hihetetlen muzikalitással bír. Kifinomult és intelligens művészeti interpretációja elhiteti a hallgatóval, hogy az ének csak neki szól és olyan harmóniát idéz, mely könnyen összevetészhető a szférák zenéjével. A koncert összeállításában állandó kísérelője, mentora és tanára Horváth Kornél zongora művész segíti. Horváth tanár úr nem csak a zongorán, hanem a lengyel lélek húrjain is értően játszik. A koncert elején ráhangolja a közönséget, később megbizseregteni majd az extázisba vezeti a hallgatóságot.

Január 16-án pontosan ilyen élményben lehetett része annak a több mint ötven fős közönségnek, aki a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület Nádor utcai központjába ellátogatott. A rendezvény idén is Filó Jánosné, Maryla anyagi támogatásának köszönhetően került megrendezésre. Maryla asszony több évtizede aktív tagja és támogatója a magyarországi lengyel közéletnek. Aktív tagja a Bem Egyesületnek, támogatója a lengyel templomnak és az előző választási ciklusban alelnökként szerezte a XIII. kerületi lengyel önkormányzat életét. Aki lengyel rendezvényen részt vett az utóbbi években, egész biztosan találkozott dekorációs virágkölteményeivel vagy páratlan kulináris művészetének egy falatkájával. Az újévi koncertet követően sem maradhatott el a koccintás és az aprósütemény. Maryla asszony fáradozását egy csokor virággal köszönte meg a Bem Egyesület vezetése.

Ahogy a Bécsi Filharmonikusok úgy Tużnik Natália is magasra tette az év első rendezvényével a mércét. Nem csak élményt adott, hanem művelte a közönséget és tanított is. Csak azt kívánhatjuk, hogy az elért színvonalat minden 2016-os polóniai rendezvény tartsa!

Nyitrai Zoltán

Podkociołek

w IV dzielnicy Budapesztu

4 lutego w siedzibie SNP IV dzielnicy Budapesztu odbyły się ostatki, czyli poznański Podkociołek. Przybyli mogli skosztować pysznych pączków, w których oprócz marmolady mogli znaleźć także fanty, i smakowitych faworków. Były także tańce – na akordeonie przygrywała niezastąpiona Terenia Csordas.

W spotkaniu uczestniczył radny w Újpeszcie S. Chladony, przynosząc w podarunku książkę T. Olszańskiego i K. Molnár „Na węgierskim stole”. Za rok na pewno skorzystamy z zawartych w niej przepisów!

Asia Priszler

INFORMACJE KONSULARNE

Referat ds. Konsularnych Ambasady RP w Budapeszcie uprzejmie informuje, że na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych RP z dnia 18 grudnia 2015 roku ws. obniżonych opłat konsularnych obywatele Węgier, którzy utracili obywatelstwo polskie na podstawie Konwencji pomiędzy Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową w sprawie uregulowania obywatelstwa osób o podwójnym obywatelstwie, podpisanej w Budapeszcie dnia 5 lipca 1961 roku, w przypadku ubiegania się o przywrócenie obywatelstwa polskiego ponoszą koszt w wysokości 12 700,- forintów. Koszt nie obejmuje wykonania tłumaczeń, wydobycia dokumentów itp. Opłata konsularna w ww. zakresie obowiązywać będzie do dnia 31 grudnia 2025 roku.

Osoby zainteresowane przywróceniem obywatelstwa polskiego mogą uzyskać dodatkowe informacje kontaktując się z Referatem ds. konsularnych.

Andrzej R. Kalinowski

Konsul RP w Budapeszcie

Szilasi Alex zongorakoncertje a Bem Klubban

Február 7-én Szilasi Alex zongoraművész adott nagy sikerű és magas színvonalú koncertet a Bem József Kulturális Egyesületben. A vasárnap délután négykor kezdődött teltházas előadás Abrusán Jadwiga, Belváros-Lipótváros Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatának elnöke köszöntötte röviden a megjelenőket. A közönség soraiban jelen volt többek között Wesolowski Korinna, Óbuda-Békásmegyer Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatának elnöke és Andrzej Kalinowski konzul.

A műsorban Fryderyk Chopin f-moll zongoraversenyének szóló változatát hallhatta a közönség. A művekhez Szilasi Alex fűzött rövid magyarázatot; merített Chopin életéből, történetekkel tette élvezetesebbé és érdekesebbé az estét.

Az est végén Eugeniusz Korek hívta fel a vendégek figyelmét Szilasi Alex következő előadására a Lengyel Szalonban, amelyre az Óbudai Társaskörben kerül majd sor február 17-én este 7-kor.

A koncertet a V. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szervezte.

Ijjas Anna

Magas lengyel állami kitüntetést vett át Elek István Gdańskban

A Lengyelország Újjászületése Érdemrend (Order Odrodzenia Polski) lovagkeresztjével tüntették ki Elek Istvánt, a lengyelországi magyarok közismert személyiségét Gdańskban január 23-án.

A 98 éves Elek István huszárként teljesített szolgálatot a magyar hadseregben, amikor a második világháború alatt a varsói felkelés idején a lengyel főváros környékére vezényelték. Segített a felkelésben részt vevő lengyeleknek, többük életét is megmentette, saját élete kockáztatásával, hiszen a magyar hadsereg a Lengyel-országot megszálló náci Németország szövetségese volt. A háború után Lengyelországban maradt, és több évtizeden keresztül dolgozott a magyar-lengyel kapcsolatok javára, szervezte fáradhatatlanul az ottani magyar kulturális életet. 1956-ban ő szervezte Gdańskban azt a gyűjtést, amelynek eredményét a lengyel-elek Budapestre, a forradalom résztvevőinek juttatták el.

A kitüntetést a lengyel Nemzeti Emlékezet Intézete gdański regionális központjában rendezett ünnepség keretében, Andrzej Duda köztársasági elnök nevében Maciej Lopinski, az elnöki hivatal államtitkára nyújtotta át. Többek között jelen volt Jan Ciechanowski államtitkár, a Veteránok és Meghurcoltak Hivatalának vezetője, Dariusz Drelich pomerániai vajda és Zeöld Zsombor, a magyar nagykövetség diplomatája.

A Lengyelország Újjászületése Érdemrend (Order Odrodzenia Polski) a legmagasabb lengyel kitüntetések egyike, oktatásban, tudományban, sportban, kultúrában, művészetben, közgazdaságban, a nemzet védelmében, szociális munkában, civil szolgálatban vagy országok közötti kapcsolatok elősegítésében elért kiemelkedő tevékenységért adományozzák. Civil és katonai, lengyel és külföldi személyek egyaránt megkaphatják. A laudációban különösen kiemelték azt a segítséget, amelyet Elek István a varsói felkelés idején a főváros lakóinak nyújtott.

Forrás: ma.hu

Ijjas Anna

fot IPN

KRZYŻ KAWALERSKI DLA ISTVÁNA ELEKA

23 stycznia br. w siedzibie gdańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej odbyła się uroczystość wręczenia Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski Stefanowi Elekowi, odznaczonego Postanowieniem Prezydenta RP Andrzeja Dudy z 6 listopada 2015 r. za wybitne zasługi w umacnianiu przyjaźni polsko-węgierskiej oraz za pomoc udzielaną Polakom w czasie Powstania Warszawskiego. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dekoracji dokonał minister Maciej Łopiński, który w trakcie uroczystości podkreślił, że to odznaczenie nosi człowiek wybitny, prawy, mężny, wierny. Człowiek - symbol związków jakie łączyły i łączą nasze dwa narody, Polskę i Węgry.

István Elek, narodzony 20 sierpnia 1917 roku na Węgrzech, jako żołnierz w czasie II wojny światowej odmówił wraz ze swoim oddziałem walki przeciwko walczącym w Powstaniu Warszawskim Polakom. Ochroniał ludność cywilną współpracując

z oddziałami Armii Krajowej. Razem ze swoimi towarzyszami broni uratował ponad 2 tysiące Polaków. Po zakończeniu II wojny światowej postanowił zostać na stałe w

Polsce. Został aresztowany przez Armię Czerwoną i zesłany do ZSRR. Odnosił rany podczas ucieczki z transportu. Powrócił do Polski, a jego nowym domem stał się Gdańsk. Uzyskał obywatelstwo polskie. W roku 1956 brał czynny udział w pomocy walczącym Węgom.

Całe jego niemal stuletnie życie pokazuje na czym polega prawdziwa polsko-węgierska przyjaźń i jest ono świadectwem, że i w trudnych, tragicznych czasach można wyciągnąć pomocną dłoń i nie zważając na okoliczności ratować ludzkie życie.

red. info np. www.ipn.gov.pl,

fot. IPN

DR. DOMBÓVÁRI ANTAL - NEKROLÓG

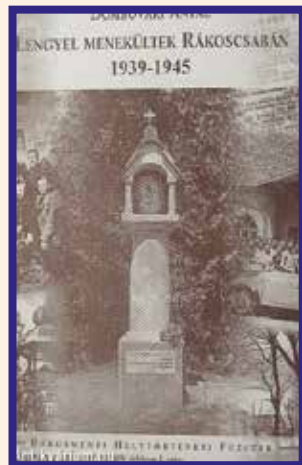

Elhunyt dr. Dombóvári Antal, akinek nevét számtalan, helyi lapokban megjelenő helytörténeti ismertető szerzőjeként és a helyi rádióban futó műsorból ismerhetik az olvasók.

Évtizedes pedagógiai munkássága során szakága elmélyült ismeretével, emberiségével, igazi pedagógusként szeretettette meg tanítványaival a történelmet, benne nemzetünk történelmét. 1974-ben, a Hősök terei Általános Iskola diákjaként találkoztam vele először.

Kiváló pedagógusi teljesítménye mellett a XVII. kerület településrészei történelmének ápolását vállalta fel sikerrel. Az 1990-es évek elejétől gondozta a Helytörténeti Gyűjteményt, részt vett a helytörténeti füzetek anyagának összeállításában. Számos városrészi helytörténeti kiadvány megjelenését segítette szakmai tanácsadással. Több város-részi kiállítás sikeres közreműködője, sikeres szervezője volt.

1982-ben döbbszent rá arra, hogy Rákosmentén is van mód helytörténeti jellegű munkát folytatni, hiszen a XVII. kerület elődtelepüléseiben is 700-900 éve élnek emberek, s a Dózsa Művelődési Házban működött egy 1969-ben alapított helytörténeti gyűjtemény egy jogász, dr. Bartók Albert vezetésével, akinek már az édesapja írta Rákoskeresztúr történetét. A nyolcvanas évek közepétől ismerkedett az anyaggal, illetve kutatott hozzá, s erősödött meg benne az elhatározás, ha módja nyílik rá, komolyabban is felelősséget vállal az anyagért.

A XVII. kerület rendelkezik a leggazdagabb helyi sajtókinálattal, így módjában állt e témában is rendszeresen publikálni. Nagyobb lélegzetű tanulmányai is jelentek már meg, a Források Budapest történetéről című sorozatban. A kerület művelődési házaiban pedig kiállításokat rendezett. Feleségével, Dallos Zsuzsával négy éven át dolgozva egy négy darabos helytörténeti sorozatot állítottak össze általános iskolásoknak, melyet az önkormányzat finanszírozott. Minden iskola létszámarányosan kapott belőle.

A Magyar-Lengyel Baráti Körnek 2000-től volt a tagja, a XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatnak 2002-2010 között volt tagja. A kerületi történelmi emlékhelyek közül feldolgozta a rákoscsabai lengyel katonai tábor történetét is.

Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat saját halottjának tekinti. Nyugodjék békében.

Buskó András, elnök

Warsztaty Fotograficzne w Esztergom

W dniu 12 lutego w Esztergom uroczyste podsumowano i zakończono III Warsztaty Fotograficzne dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, które w czerwcu 2015 roku odbyły się w Trzemesznie. Organizatorami i spiritus movens projektu są Pani Zenona Kassai, reprezentująca Samorząd Narodowości Polskiej w Esztergom oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu wspierane przez partnerów z Węgier, Republiki Słowackiej i Republiki Czeskiej oraz licznych polskich artystów fotografików i wolontariuszy. W ramach projektu młodzież z ograniczeniami zdrowotnymi poznaje tajniki fotografii uczestnicząc w zajęciach integracyjnych i terapii poprzez sztukę. Zamykając III edycję projektu Pani Urszula Małgorzata Jura Bayerné, przewodnicząca Samorządu Narodowości Polskiej w Esztergom i Pan Andrzej Kalinowski, Konsul RP w Budapeszcie otworzyli wystawę najciekawszych fotografii autorstwa uczestników warsztatów.

inf. AK.

TVP INFO PONOWNIE DLA POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ

Z myślą o Polonii i Polakach przebywających za granicą, Telewizja Polska 22 stycznia odkoduje sygnał TVP INFO na satelitę Hot Bird – to jedna z pierwszych kluczowych decyzji nowego Zarządu Spółki, na wniosek prezesa Jacka Kurskiego. To ważna zmiana dla widzów, którzy ponownie będą mieli możliwość odbioru TVP INFO m.in. w Europie, Afryce Północnej i części Azji.

Od 7 stycznia 2016 roku sygnał TVP INFO był ograniczony tylko do terytorium Polski. Decyzją nowego Zarządu TVP S.A. od 22 stycznia br. nastąpią ważne zmiany dla widzów za granicą – sygnał kanału informacyjnego TVP INFO ponownie będzie dostępny z transpondera nr 11 satelity Eutelsat Hot Bird 13C (13,0°E) o częstotliwości 10,719 GHz, pol. V, SR: 27500, FEC: 5/6; DVB-S. Niezmiennie odbiór TVP INFO możliwy jest także na terenie Polski w naziemnej telewizji cyfrowej (DVB-T) lub u operatorów kablowych i satelitarnych.

TVP INFO to najbardziej aktualne informacje o Polsce i świecie. Widzowie mają dostęp do różnorodnej oferty polskiego kanału informacyjnego m.in. w serwisach informacyjnych, publicystce politycznej i społecznej oraz w programach interwencyjnych. Dodatkowo, TVP INFO dzięki aplikacji TVP Stream, można oglądać na urządzeniach mobilnych (telefony komórkowe i tablety). Aplikacja jest dostępna nieodpłatnie.

info. TVP INFO

Bal karnawałowy w „Bemie”

W sobotę 6 lutego podopieczni bemowskiego przedszkola dla dzieci polonijnych przybyli na Bal karnawałowy. Dzieci bawiły się wyścigami – panie przedszkolanki zorganizowały wspaniały program – były konkursy, wspólne śpiewanie, malowanie twarzy, taniec w parach, nawet rodzice zostali zaczarowani i porwani do tańca. Dzieci mogły skosztować karnawałowych domowych wypieków (pyszne babeczki, bezy, kokosowe kulki, pączki i inne łakocie) oraz owoców, które przyniosły mamy. Każde z dzieci otrzymało też słodczyce i wartościowe polskie książki edukacyjne. Rodzice zadbali też o wspaniałe przebrania – w tańcu wirowały księżniczki, piraci, był spiderman, kotek, piesek, smok, dinozaur, kierowca rajdowy, wróżka, rozbójnik, krakowianka, karateka, rycerz... Wszyscy bawili się wspaniale. Musimy spotkać się za rok!

Sponsorem balu było PSK im. J. Bema w Budapeszcie i SNP VII dzielnicy Budapesztu.

red. fot. NZ

*Babcie bywają różne,
lecz każda pamięta,
że jednakowo zawsze
kochają wnuczeta.
To samo je cieszy,
to samo raduje:
nasz pocałunek, uśmiech
i słowo... Dziękuję!*

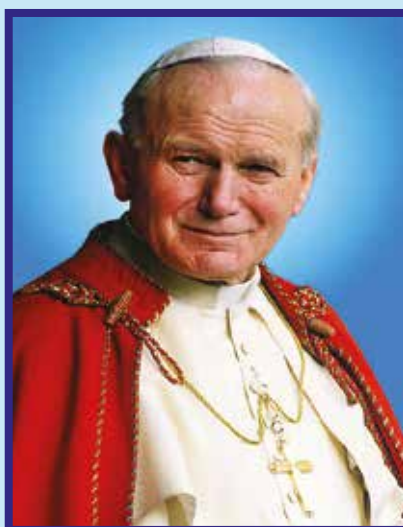
Z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka składamy wszystkim polonijnym Babciom i Dziadkom najserdeczniejsze życzenia.

Laurki przygotowali pierwszoklasiści ze Szkoły Polskiej i artysta Zoltán Danka

*Dziadkowie bywają różni,
lecz każdy pamięta,
że jednakowo zawsze
kochają wnuczeta.
To samo ich cieszy,
to samo raduje:
nasz pocałunek, uśmiech
i słowo... Dziękuję!*

Nasza czytelniczka z Pécs przesłała nam materiały - wspomnienia od dr. László Mihály Hernádiego, emerytowanego archiwisty, miłośnika języka polskiego i polskiej kultury, który w 1968 roku odwiedził Polskę i uwiecznił swoje wspomnienia z podróży.

(3.) Karol Wojtyła esete a csehszlovák határőrökkel

Karol Wojtyła 1964. január 13-án lett Krakkó érseke. Töretlenül megmaradt sportszeretete többször vitte őt Zakopane hegyei közé – síelni. Egyik ilyen alkalommal hirtelen jött sötét vihar lepte el az egész környéket. Szorult helyzetében már-már megkönnyebbülést érzett, mikor látta, hogy csehszlovák határőrök vették körül, akik előállították őt az őrsőn. Egy rövid párbeszéd hangzott el a parancsnok és ő között, miután az is kiderült, hogy nem voltak nála az iratai:

- Neve?
- Karol Wojtyła.
- Foglalkozása?
- Krakkó érseke.
- Krakkó érseke... Krakkó érseke... miért nem mindjárt a római pápa?

A többi már 1978. október 16-dika óta tudjuk. Habemus papam. Az egykori síelőt ezen a napon II. János Pál néven választották pápává. 2014. április 27-én avatta szentté Ferenc pápa.

Lejegyezte: Dr. Hernádi László Mihály. – Anekdoták, viccek – és kisebb írásaim. Pécs, 2015. Kódex nyomda.

(48.) Egy krakkói kirándulás

1968-ban végeztem az ELTE biológia-könyvtár szakán. Ekkor már több mint egy éve dolgoztam a zirci Járási Könyvtárban, és tanítottam a III. Béla Gimnáziumban.

A diploma megszerzése feletti örömben megleptem magam egy krakkói kirándulással. 1968. augusztus 10-én érkeztem meg. A Főtér (Rynek) egyik pinceklubjában volt a magyar diákok esti törzshelye. Nappal is sokat üldögtünk a járda széléig kihúzódó sörözők és eszpresszók egyikében. Augusztus 15-én is itt ünnepeltük meg a születésnapomat az újdonsült magyar és lengyel barátaimmal együtt.

Nagyboldogasszony napját Mária-kultusza miatt a magyar és a lengyel katolikus egyház is nagy ünnepnek tartja. Egyik pillanatról a másikra hatalmas morajlás közepette hívók sokaságával telt meg a Főtér, akik a Mária-székesegyházhoz igyekeztek. Taps és éljenzés kísérte a nyitott Mercedes utasait, akik tőlem alig két méterre suhantak el a járda széle mellett. Stefan Wyszyński Varsó érseke és Lengyelország prímása, valamint Karol Wojtyła, Krakkó érseke teljes főpapi díszben misézni indultak

a Mária-templomba. Kedvesen, mosolyogva integettek, és áldást osztottak a híveknek. Hosszú pillanatokig meghatottság vett rajtam erőt, még megszólalni sem tudtam.

Hirtelen rendkívül fölemelő születésnapi ajándékot kaptam.

Lejegyezte: Dr. Hernádi László Mihály. Viccek, mormogásain – és egyéb apróságok. Pécs, 2015. Kódex nyomda.

(49.) A krakkói kirándulás vége

1968. augusztus 10-én, mindjárt Krakkóba érkezésem után megmerkedtem János barátommal, aki a Jagelló Egyetem egyik ügyintéző hölgynének udvarolt. Ő szerzett szállást nekünk egy leánykollégiumban. Közös látogatunk el a wieliczka-i sóbányákhoz, és egy másik napon Auschwitzba.

Augusztus 19-én mindenféleképpen haza kellett jönnöm, mert 20-án már a zirci irodalmi színpad tagjaként fellépésem volt. A diáklklubban persze marasztaltak, de nem volt mit tenni, este indulni kellett.

20-án hajnalban, Komárom környékén meglehetősen kénytelenül tartott elénk. Egy csomó szerelvény vitte a magyar tankokat át a magyar-csehszlovák határon.

Ezek voltak (Romániát és Németországot kivéve) a Varsói Szerződés tagállamainak első

lépései, amelyek az 1968-as prágai tavasz elfojtásához vezettek.

Később kiderült, hogy a mi vonatunk volt az utolsó, amit átengedtek a határokon. Ezután több mint egy hónapig teljes zárlat következett. Aki kint rekedt, államköltségen, igazolt szabadsággal élt, mint Marci Hevesen. Csak a Kárpátok koszorúját megkerülve, Erdélyen át hozták őket haza.

Szívből sajnáltam, hogy ebben a kalandban a zirci fellépésem miatt nem lehetett részem.

Lejegyezte: Dr. Hernádi László Mihály. Viccek, mormogásaim – és egyéb apróságok. Pécs, 2015. Kódex nyomda.

Interjú Wieloch-Varga Krystynával

aki tavaly kitüntetést vehetett át Szolnokon, a Verseggy Ferenc Városi Könyvtárban, a szolnoki lengyelség érdekében végzett munkájáért.

Milyen érzés volt, mikor megtudta, hogy kitüntetnek és átvenni az elismerést?

Váratlanul jött. Soha nem gondoltam volna, hogy ez engem megillet. A munkámat végeztem, ahogy tudtam, legjobban az ismereteim, lehetőségeim szerint. Adminisztrációs munka volt, amellel a lengyel kultúra, hagyomány megőrzése, ápolása, kapcsolattartás az anyaországgal, a honfitársak és családtagjaik segítése szükség esetén. E nemes feladat elsősorban az önkormányzati képviselőtestület tagjainak homlokát rándolta, én segítségükre voltam. Hozzáteszem, ez mindig csapatomunka volt. Éppen munkanélküli voltam, amikor felajánlották, rugalmas, négy órás munkaidőben. Pont nekem. A maradék időmet a szakmai feladataimnak tudtam szentelni, szülői értekezletre iskolába járni és más egyéb feladatot vállalni. Ismeretlen munkaterület volt, sok mindent kellett megtanulni. S ha már ez megtörtént, jöttek az új dolgok, törvényváltozások, de ugyanúgy nagyobb, színvonalasabb rendezvények is és a tizenkettő év észrevétlenül telt el.

Harminckét évig éltél Szolnokon, ami ugyancsak hosszú idő. A város nyilván a szívedhez nőtt, s nemrég költöztél a Balaton partjára. Hogyan értékelnéd a szolnoki éveket?

Az nagyon hosszú idő, már több, mint amennyit Lengyelországban éltem! Szolnok nem volt vonzó város, szellős, huzatos volt, rideg és én idegennek éreztem magam. Férjemmel egészen kicsi albérletben laktunk. Akkor vártam már az első gyermekemet, de fiatalok voltunk, vettük az akadályokat. Nem kellett túl hosszú ideig várni, amikor megkaptunk az első önálló lakásunkat. Megszületett a lányom és teljes volt a boldogság. Abban az időben felfedeztem a Tisza folyót, különös varázsával, titokzatosságával együtt. Emlékszem, kis gyermekeimmel sokszor sétálni mentünk a Tiszaparra, játszani, elmélkedni, csodálni a szépségeit, tanulmányozni a természetet. Idővel megszerettem Szolnokot. Tanúja voltam a városban zajló változásoknak, egyre szebb, élhetőbb várossá változott. Nagyon sok érdekes színházi előadást láttunk, sok színvonalas rendezvényben részt vettünk. Mindamellel az igazi érték számomra a barátok, ismerősök, lengyel és magyar egyaránt, akiket nemcsak a munkahelyeim révén ismertem meg. Közöttük nagyrabecsült, elismert városi polgárok, akik sokszor segítettek, utat mutattak. Az utolsó munkahelyemen szintén segítőkész, megértő emberek vettek körül. Engedd meg, hogy itt mondjak köszönetet a volt főnökeimnek, Bátori Zsoltnak és Erdei Péternek, hogy támogattak mindenben, mellettem álltak, úgyiszentén a kollégáimnak is.

1983-ban kerültél Magyarországra, ami számodra szintén jelentős váltás volt. Hogyan sikerült túllépni a kezdeti nehézségeken?

Nagyon sok szerencsém volt! Ismeretlenbe jöttem, de bizakodva. A férjem családja olyan nagy szeretettel fogadott és elfogadott, hogy hosszú időre kitelt belőle. Hogyan sikerült túllépni? A mostani idő távlatából mondhatom - hol szorongással, hol okosan és infantilisán, nevetve és sírással, szegyenkezve, pirulva, minden benne volt, amilyen az élet. Maga a nyelvtanulás is egy kalandnak mondható. A kedves anyósommal a konyhában voltunk, aki a levegőbe emelt egy tárgyat, megnevezte, én pedig ismétlem. A családom, barátok, mindenki segítségemre volt, de leginkább a kis óvodás rokonok. Velük beszélgetni tudtam fenntartások nélkül, nem nézve a nyelvhasználat helyességét. Később megtudtam, nem volt az számukra teljesen világos, kérdezték is a szüleit: „Hogy lehet, hogy ez a nagylány nem tud magyarul?” Később történt, emlékszem, egy könyvet olvastam, magyarul. Egyszer csak ráeszméltem, hogy már a felénél tartok és egy szó jelentését sem kellett kérdezni. Mindent értettem! Nagy boldogságot éreztem! Attól függetlenül, idővel rájöttem, hogy a magyar nyelv milyen bonyolult, összetett, amellel mennyire szép, kifejező és gazdag. Sok idő eltelt, amikor szabadon, választékosan, örömmel leve benne próbáltam használni. Próbáltam, mert most is tanulok és ez így is marad! A másik nehezebb dolog a két ország közötti távolság, amely nagyobbak tűnt, mint amilyen volt. Nagyon sok idő eltelt az egyik levélről a másikig! Minden hiányzott és mindenki. Ennek ellenére a pillanatnyi gyengeséget le kellett győzni, és ahogy szokás mondani, az idő a legjobb orvos. Nőttek a gyerekek, jöttek a feladatok, a munka, a lengyelországi emlékek egyre inkább halványultak. Most már a technika vívmányainak köszönhetően akár mindennap beszélgethetünk a távolban élő rokonokkal, sőt láthatjuk is őket! Böngészhetünk az interneten, minden elérhetővé vált.

Milyen ma lengyelként élni és dolgozni Magyarországon?

Röviden jó, bővebben ugyanolyan, amilyen magyarnak Magyarországon élni és dolgozni. Lengyel vagyok, de soha nem tapasztaltam semmilyen hátrányt az állampolgárságom miatt. Sőt, inkább sokszor ennek előnyét éreztem. Nagyon kedvesek, segítőkészek, megértők a magyar emberek. Kezdetől fogva, már a homokozónál érdeklődéssel kérdezősködtek, ki vagyok, honnan jöttem. Jó kapcsolatban voltam a gyerekeim tanáraival. Véleményem szerint, egy országban élni, dolgozni, ugyanazt érezzük, együtt örülünk és együtt szomorodunk.

Gyerekkorodban kedvtelésből rajzolgattál, kirakatrendező szakképesítést szereztél, ma textiltervező vagy. Mikor vált világgossá, hogy művészeti irányba mész tovább?

Pontosan gimnázium után. Reklám és kirakatrendező szakmával, technikai érettségi bizonyítvánnyal a kézben dönteni kellett, továbbmegyek vagy munkahelyet keresek. Nem volt veszteni valóm. Iparművészeti iskolára jelentkeztem, hamar tudtam folytatni a tanulmányaimat, tudtam rajzolni, festeni, szobrászkodni, megismerni a textiltervezés, gobelinkészítés rejtelmét. Szép, felejthetetlen évek voltak azok. Ismert és elismert tanáraikkal küzdöttünk, alkottunk, tanultunk azt a világot, amely elég zárt művészvilág volt. Egyetem után még szerencsém volt a nyomtatott textiltervezést, mint szakmámat élesen is kipróbálni a valódi nagy textilgyárban. A saját elfogadott tervemhez a festőszélgel dolgozóival együtt keverni a színeket. Izgalmas volt!

Textileket és gobelineket tervezel, kézi festésű ruhákat és textiliákat készítesz. Nyilván sokrétű és időigényes munka, de szép eredményeket hoz. Hogyan zajlik a folyamat?

Többéves kihagyás után a ruha kézi festésével próbáltam visszatérni a művészi munkába. Talán a hely, ahol dolgozni tudtam, kényszerített erre a lépésre... Kisszobában készültek akkor a ruhák, pólók, szoknyák, estélyi ruha, sál. Könnyedén, nagy szabadsággal, kontúrrajzban vagy színesen, növényi formákba öntve kis kompozíciók voltak. Akkor ez új dolog volt és nagy örömet leltem benne. Tovább mentem, így készültek majd a selyemképek is. Gobelin és kárpit tervezés, készítés hosszadalmas és nehéz munka. Ez a műfaj más törvényeivel bír, mint a többi művészeti ág. Mások a kompozíciós szabályai, mások a témák és a kifejezés jellege. Végül a mű hatásvilága, atmoszférája. A kiválasztott témát körüljárva tervet készítünk. A terv általában kisméretben készül, melyet majd nagyítani kell. Akkor készül belőle papíron kontúrrajz, itt már olyan méretben, amilyenben szeretnénk. Azután kontúros rajzot rögzítünk szövőállványra a lánconál mögé. Most követve a tervet és figyelve a rajzot ugorhatunk neki a hosszadalmas, de igen szép munkának. Egy-egy kompozíció gyakran akár egy évig is készülhet, mérettől, bonyolultságától függ! A munkáimban különböző anyagokat használok fel, lehet az szizál, kender, pamutszínór, de leggyakrabban gyapjút, amelyet sokszor magam festek ki.

Honlapodon azt írod, hogy a magyar ősz más, mint a lengyel. Mennyire más egy magyar, mint egy lengyel környezetben dolgozni?

Dolgozni mindenhol lehet! Sőt egy művész számára mindig jobb, amikor újabb és újabb hatások érik. Nem csak a külső formák, színek, fények, de a légkör, szokások, kultúra és végül maguk az emberek. Ez mind összevetve formája a tudatunkat, abból lehet produktum.

Az évek során számos önálló kiállításod volt, legutóbb a Mazurka és Racsenyica közös lengyel-bolgár kiállításán láthattuk egy-két művedet a Magyarországi Lengyelség Múzeumában. Mit tervezel a jövőben?

Igen. A Mazurka és Racsenyica közös kiállításra kettő új képet vittem, mindkettő ki lett állítva. Párhuzamosan a Szentendrei Művészeti Malomban volt kiállítva egy képem az országos Harmónia című kiállításán. Önálló kiállításban is gondolkodom, hogy mikor és hogyan, azt még nem tudni. Izgalmas, dolgoz és nehéz év előtt állok.

Köszönöm az interjút és sok sikert kívánok a továbbiakban!

Ijjas Anna

CO BĘDZIE?

- W dniu 1 marca o godz. 10.30 przy współudziale SNP w Segedynie za sprawą tamtejszego Uniwersytetu i polskiego IPN-u odbędzie się otwarcie wystawy pt. „Zimna wojna. Krótka historia podzielonego świata” (Szeged, Ady tér 10).
- W dniach od 4 do 6 marca w Kościele Polskim w Budapeszcie odbywały się będą rekolekcje wielkopostne pod hasłem „Miłosierni jak Ojciec”, które poprowadzi ks. Rafał Sorkowicz SChr. w piątek i sobotę o godz. 18.00, w niedzielę o godz. 10.30 i 18.00.
- W dniu 5 marca Stołeczny Samorząd Polski zaprasza do siedziby PSK im. J.Bema (V dzielnica, ul. Nádor 34) na „Cud mniemany – Polski teatr przy świecach” – program z udziałem Tünde Trojan.
- W dniu 6 marca Oddział POKO (Óhegy 11) organizuje wernisaż „Karol Malczyk. Nieznany Syn Ziemi Kalwaryjskiej”.
- W dniu 9 marca o godz. 17.00 Polsko-Węgierskie Stowarzyszenie Kulturalne w Erd organizuje w Bibliotece spotkanie autorskie z Istvánem Kovácsem, który mówił będzie m.in. o antologii pt. „Honvédek, hirszerzők, légionisták. A szabadságharc lengyel résztvevőinek életrajzi szótára” oraz Ildikó Rosonczy: „Orosz fegyverekkel Ferenc Józsefért. Tanulmányok I. Miklós 1849-es magyarországi beavatkozásáról”.
- W dniu 10 marca SNP w Újpeście o godz. 18.00 organizuje spotkanie klubowe z okazji Dnia Kobiet.
- W dniu 11 marca w Dunaújváros tamtejszy Samorząd Narodowości Polskiej w Muzeum Intercisa (Városháza tér 4) organizuje otwarcie wystawy poświęconej Zbrodni Katyńskiej.
- W dniu 12 marca o godz. 11.00 uczniowie i nauczycielki Szkoły Polskiej na Węgrzech wezmą udział w kolejnej lekcji historii pod pomnikiem generała J.Bema w Budapeszcie.
- W dniu 14 marca w Kościele Polskim w Budapeszcie odbędzie się nabożeństwo fatimskie.
- W dniu 14 marca o godz. 11.00 tradycyjnie w dniu urodzin Józefa Bema, PSK im. J.Bema organizuje spotkanie przy pomniku Generała w Budapeszcie.
- W dniu 16 marca SNP w Egerze organizuje w Domu Kultury im. Béli Bartakovicsa otwarcie wystawy fotograficznej poświęconej katedrze wawelskiej. Tego samego dnia samorząd ten zaprasza na wspólny koncert uczniów egerskiej Szkoły Muzycznej im. Ferenc Farkasa i przemyskiego Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych. W Przemysłu – mieście partnerskim Egeru – w marcu odbędzie się tradycyjny konkurs „Polak Węgier dwa bratanki”, którego organizatorami są: Przemyska Witryna Artystyczna i Szkoła Podstawowa nr 15 w Przemysłu, a patronat nad konkursem sprawują prezydent Przemysłu i Samorząd Polski w Egerze.
- W dniu 18 marca o godz. 19.00 SNP III dzielnicy Budapestu – Óbuda – Békásmegyer organizuje w sali teatralnej Óbudai Társaskör Wieczór Chopinowski w wykonaniu Alexa Szilasiago.
- W dniu 18 marca SNP w Szentendre organizuje spotkanie z okazji Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni i pokaz filmu „Węgierskie serce” (Part Mozi).
- W dniach 18 i 19 marca w Budapeszcie odbędą się centralne uroczystości Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni. W tym roku gospodarzem już po raz 10. obchodzonego święta jest Miasto Stołeczne Budapeszt.
- W dniu 19 marca w Kościele Polskim w Budapeszcie uroczystość św. Józefa.
- W dniu 19 marca w godz. 11.00-12.30 w Szkole Polskiej na Węgrzech odbędzie się spotkanie poświęcone zwyczajom wielkanocnym.

- W dniu 20 marca Oddział POKO (Óhegy 11) zaprasza na patriotycznie – sakralny koncert w wykonaniu artystów Przemyskiej Akademii Muzycznej.
- W dniu 20 marca SNP w Újpeście o godz. 15.00 zaprasza do swojej siedziby na mszę świętą w intencji zmarłej śp. Krystyny Petroff.
- W dniu 23 marca Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech zaprasza na wspólne świętowanie Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej.
- W dniach 24 – 26 marca przypada Tridum Paschalne. W Kościele Polskim w Budapeszcie w Wielki Czwartek Msza Wieczerzy Pańskiej o godz. 17.00. W Wielki Piątek droga krzyżowa w parku o godz. 15.00, a o 17.00 Liturgia Wielkopiątkowa w kościele. W Wielką Sobotę święcenie pokarmów w kościele tym odbywało się będzie o godz. 12.00, 13.00, 14.00 i 15.00. Liturgia Wigilii Paschalnej o godz. 19.00, a kończy ją procesja rezurekcyjna. 27 marca w Niedzielę Wielkanocną msze święte w Kościele Polskim odbywały się będą o godz. 9.00 (w j. węgierskim), a o 10.30 i 18.00 w j. polskim. 28 marca w Poniedziałek Wielkanocny msze święte o godz. 9.00 w j. węgierskim i 10.30 w j. polskim.
- W dniu 26 marca w siedzibie SNP IV dzielnicy (Újpest) o godz. 13.00 odbędzie się poświęcenie potraw wielkanocnych.
- W dniu 26 marca SNP w Szentendre zaprasza na poświęcenie pokarmów wielkanocnych do kaplicy oo. Dominikanów w Szentendre.
- W dniu 27 marca Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech zaprasza na spotkanie wielkanocne w Domu Polskim.

(b.)

MI LESZ?

- Március 1-jén 10.30-kor kezdődik a „Hidegháború. A kettőszottott világ rövid történelme.” című kiállítás megnyitója Szegeden (Ady tér 10.), melyre – a szegedi LNÖ közreműködésével – mindenkit szeretettel vár a helyi Egyetem a Lengyel Nemzeti Emlékezet Intézetével együtt.
- Március 4-e és 6-a között a budapesti Lengyel Templomban nagybőjti lelkiigyakorlat lesz, amelynek a jelmondata: „az Átyához hasonlatosan irgalmas”. A lelkiigyakorlatot Ráfal Sorkowicz atya vezeti pénteken és szombaton 18 órai, vasárnap 10.30-as és 18 órai kezdettel.
- Március 5-én a Fővárosi Lengyel Önkormányzat mindenkit szeretettel vár a Bem J. LKE székéjében (V. kerület Nádor u. 34.) a „Cud mniemany – Polski teatr przy świecach” programra, amelyet Trojan Tünde ad elő.
- Március 6-án az LKK (Óhegy u. 11.) szervezésében kiállítás nyílik „Karol Malczyk. A Szenvedés Földjének ismeretlen fia” címmel.
- Március 9-én 17 órai kezdettel az Érdi Lengyel-Magyar Kulturális Egyesület a helyi könyvtárban szervezői találkozót és beszélgetést szervez Kovács Istvánnal („Honvédek, hirszerzők, légionisták. A szabadságharc lengyel résztvevőinek életrajzi szótára” című antológiáról), illetve Rosonczy Ildikóval („Orosz fegyverekkel Ferenc Józsefért. Tanulmányok I. Miklós 1849-es magyarországi beavatkozásáról” című kötetéről).
- Március 10-én az újpesti LNÖ 18 órai kezdettel nónapi klubtalálkozót szervez.
- Március 11-én a helyi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat Dunaujvárosban, az Intercisa Múzeumban (Városháza tér 4.) tartja a katyni mártírsárlásról megemlékező kiállítás megnyitóját.

- Március 12-én 11 órakor kezdődik a kihelyezett történelemóra, amelyen a Magyarországi Lengyel Nyelvoktató Iskola tanulói és tanárai vesznek részt Bem J. tábornok budapesti emlékművénél.

- Március 14-én a budapesti Lengyel Templomban fatimai ájtatosság lesz.

- Március 14-én 11 órakor – hagyományosan Bem József születésnapján – a Bem J. LKE találkozót szervez a tábornok budapesti emlékművénél.

- Március 16-án a Bartakovics Béla Községi Házban megnyílik a waweli katedrális bemutató fényképkiallítás, amelyet az egri LNÖ szervez. Ugyanezen a napon az LNÖ mindenkit szeretettel vár az egri Farkas Ferenc Zeneiskola és a Przemysł-i Állami Zeneiskolák Együttműködésének közös koncertjére. Przemyszlben (Eger testvérvárosában) márciusban rendezik meg az immár hagyományos „Lengyel-magyar két jó barát” versenyt, amelyet a Przemysł-i Művészeti Kiállítótér illetve a helyi 15. számú általános iskola szervez, a verseny védnökségét pedig Przemysł polgármestere és az egri LNÖ látja el.

- Március 18-án 19 órai kezdettel a Budapest III. kerületi (Óbuda-Békásmegyer) LNÖ szervezésében Chopin-estet tart Szilasi Alex. Helyszín: az Óbudai Társaskör színházterme.

- Március 18-án a szentendrei LNÖ a Part Moziban a „Węgierskie serce” című film vetítésével egybekötött találkozót szervez a Lengyel-Magyar Barátság Napja alkalmából.

- Március 18-19-én Budapesten zajlik a Lengyel-Magyar Barátság Napjának központi ünnepsége. Az idén már tizedik alkalommal megrendezett ünnepség házigazdája ebben az évben Budapest Főváros Önkormányzata lesz.

- Március 19-én a budapesti Lengyel Templomban Szent József ünnepet tartanak.

- Március 19-én 11-től 12.30-ig a húsvéti szokásokkal megismertető találkozó lesz a Magyarországi Lengyel Iskolában.

- Március 20-án a Przemysł-i Zeneakadémia művészeinek előadásában nemzeti-szakrális jellegű koncertre várja az érdeklődőket az LKK Óhegy utcai részlege.

- Március 20-án az újpesti LNÖ székéjében 15 órakor szentmise kezdődik, amelyet az elhunyt Petroff Krisztináért ajánlanak föl.

- Március 23-án a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete a Lengyel-Magyar Barátság Napjának közös ünnepsége hív.

- Március 24-26-ra esik a Nagyhét szent három napja. Nagycsütörtökön a budapesti Lengyel Templomban az utolsó vacsoráról való megemlékezés 17 órakor kezdődik a szentmise keretében. Másnap 15 órakor lesz keresztútjárás a parkban, a nagypénteki liturgia pedig 17 órakor a templomban. Nagyszombaton 12, 13, 14 és 15 órakor lesz ételszentelés a templomban. Húsvét vigíliájának a liturgiája 19 órakor veszi kezdetét és körmenettel zárul. Március 27-én Húsvét vasárnap a Lengyel Templomban 9 órakor lengyel nyelvű szentmise lesz, 10.30-kor és 18 órakor pedig lengyel nyelvű szentmise kezdődik. Március 28-án, Húsvét hétfőn 9 órakor magyar nyelven, 10.30-kor lengyel nyelven kezdődik szentmise.

- Március 26-án a IV. kerületi (újpesti) LNÖ székéjében 13 órai kezdettel húsvéti ételszentelés lesz.

- Március 26-án a szentendrei LNÖ mindenkit szeretettel vár húsvéti ételszentelésre a szentendrei dominikánus kápolnába.

- Március 27-én a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete húsvéti rendezvényt tart a Lengyel Házban.

(b.)

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY

Zwykle, gdy w naszym życiu zamyka się pewien okres, czujemy potrzebę podsumowań, przemyśleń, refleksji. W życiu szkoły takim momentem jest zakończenie semestru. A oto, jakie kierunki rozwoju naszej szkoły zarysowały się w pierwszym półroczu:

W roku szkolnym 2015/16 naukę w Szkole Polskiej na Węgrzech rozpoczęło 130 uczniów w 10 oddziałach na terenie całego kraju. Liczba ta w ciągu pierwszego semestru wzrosła do 139. Młodzież polonijna coraz częściej dostrzega korzyści płynące z nauki w naszej szkole. Gimnazjaliści przychodzą do nas, bo chcą przygotować się do egzaminu państwowego lub matury z języka polskiego. Zgłaszają się również do nas młodzi Polonusi, którzy wybierają jako drugi język obcy właśnie język polski. Do naszej szkoły uczęszczają uczniowie w wieku od 6 do 19 lat.

Szkola zakupiła w Polsce podręczniki do nauki języka polskiego na różnych poziomach. Uczniowie klas początkowych dostali nowoczesne komplety książek i ćwiczeń z bogatą szatą graficzną. Oddziały zostały wyposażone w niezbędny sprzęt dydaktyczny – kserokopiarki, laptopy, projektory, mapy, gry dydaktyczne, odtwarzacze płyt CD.

Siedziba Szkoły w Budapeszcie została odmalowana i unowocześniona.

Październik rozpoczęliśmy od zmagani sportowych, które przyniosły wiele sukcesów naszym uczniom w ogólnokrajowym Dniu Sportu. Było też coś dla ducha, a mianowicie warsztaty kreatywności dla młodzieży. W październiku nauczycielki wzięły udział w kursie metodycznym we Wrocławiu, którego celem było poznanie metod stymulowania kreatywnego myślenia i pracy w grupie.

W listopadzie, przy wsparciu Ambasady RP w Budapeszcie, szkoła zorganizowała międzynarodową konferencję poświęconą zagadnieniu dwujęzyczności dzieci w rodzinach mieszanym, w której wzięły udział zaproszone nauczycielki języka polskiego z Czech, Chorwacji, Serbii i Francji. Ostatni przedpołudniowy wykład był skierowany przede wszystkim do rodziców dzieci dwujęzycznych, którzy mieli możliwość uzyskania konkretnej wiedzy dotyczącej językowych problemów swoich dzieci, czyli jak rozpoznać określone typy zaburzeń i jak je korygować. Sądząc po reakcjach uczestników i wpisach do książki pamiątkowej, zarówno podejmowany temat, jak i kompetencje wykładowców wzbudziły wielkie uznanie. Wszystko to złożyło się na niepowtarzalną atmosferę tej konferencji.

W przerwie jesiennej zorganizowaliśmy półkolonie dla naszych uczniów. Wspólnie spędzony czas wykorzystaliśmy na zrobienie szopki, odwiedzenie polskich grobów i oczywiście na dobrą zabawę.

Na początku listopada odbyły się dni otwarte. Rodzice obecnych i przyszłych uczniów mogli uczestniczyć w zajęciach szkolnych, przyjrzeć się pracy na lekcji i również uzyskać odpowiedź na nurtujące ich pytania.

PODSUMOWANIE I SEMESTRU W SZKOLE POLSKIEJ

W grudniu wzięliśmy udział w 73. konkursie szopek krakowskich, organizowanym w Krakowie, w którym nasi uczniowie zostali wyróżnieni i otrzymali nagrodę za swoją pracę w kategorii wiekowej 12-14 lat.

Nie zabrakło ciekawych interaktywnych lekcji kulturoznawstwa, na których przybliżaliśmy uczniom tradycje wykopkowe, andrzejkowe i wigilijne.

(A.L., A.P.) fot. H. Hasznos

Moja kochana polska Babcia

Moja babcia ma na imię Róża i mieszka w Polsce, w Pleszewie.

Ma 66 lat, ale wygląda na młodszą. Jest zawsze zadbana i dobrze ubrana. Jej włosy mają kolor kasztanowy, a jej oczy są piwne. Ma smukłą sylwetkę i zgrabne nogi. Bardzo lubi gotować i piec różne ciasta. Moim ulubionym ciastem w wykonaniu babci jest sernik na ciemnym spodzie.

Jej hobby to szydełkowanie. Jej serwetki, bombki, aniołki i jajka zrobione na szydełku są bardzo piękne i podobają się wielu osobom. Szydełkując babcia się relaksuje.

Babcia Róża ma pięcioro wnuków i wszystkich kocha tak samo. Jak jestem u niej na wakacjach, to stara się spędzić ze mną jak najwięcej czasu. Gotuje mi także moje ulubione potrawy.

Moja babcia jest najukochańszą i najlepszą babcią na świecie. Kocham ją bardzo!!!

Dávid Csirke Szkoła Polska w Szentendre

WIEŚCI Z PROWINCJI

wcale nie prowincjonalnej, bo przecież w roku 2010 Pécs był stolicą całej Europy! W naszej polskiej szkole zajęcia zaczynają się od podwieczorku. Jest to możliwe dzięki wspaniałomyślności Polskiego Samorządu z Pécsu. Dzieci przychodzą na lekcje w piątki po południu, po całotgodniowych zajęciach w szkole macierzystej. Są zmęczone, wyczerpane, głodne. Parę kęsów świeżych drożdżówek i łyków wody mineralnej doskonale poprawia ich samopoczucie i dobrze nastraja do pracy. Prócz tradycyjnych lekcji, uczymy się też przez zabawę. A okazji po temu było ostatnio dużo (Andrzejki, Mikołaj, no i bal przebierańców). Na balu pojawili się wspaniali goście: polski Orzeł, polski piłkarz i kibic w jednej osobie, biedronka z sieci polskich sklepów i zielony Smok Wawelski, i niebieska papużka, i pieski z „Zaczarowanego ołówka”..., a pani od polskiego włożyła biały fartuch, wzięła dwie próbówki i udawała, że jest Marią Curie-Skłodowską (chyba przez sympatię do swej dawnej uczelni). Były też kolorowe baloniki, jako że dzieci najbardziej lubią zabawę w balonik. („Baloniku mój malutki, rośnij, rośnij okrągłutki, balon rośnie, że aż strach, przerwał miarę, no i trach”). Przy tym „trach” pani najchętniej zamyka oczy, aby nie widzieć, jak ten balon się rozpada.

Alina Tóka Oddział w Pécs

Lekcja historii nie tylko dla uczniów

W tym roku przypada 1050. rocznica Chrztu Polski. Było to wydarzenie o wielkiej wadze, decydujące o przyszłości Polski. Polska dołączyła do rodziny narodów chrześcijańskich, włączając się w uniwersalną (wyższą) kulturę średniowiecznej Europy. Z tej okazji postanowiłam przypomnieć naszym uczniom i rodzicom o tym przełomowym w naszej historii akcie.

16 stycznia zebraliśmy się w naszej klasie w Gödöllő. Zainteresowanych, o dziwo, było sporo. Wszyscy, co prawda, znali datę chrztu, ale na tym ich wiedza się kończyła. Przedstawiliśmy zatem krótką historię przyczyn i skutków Chrztu Polski, a także 30-minutowy film o początkach państwa polskiego, a program zakończyliśmy projekcją filmu Jerzego Hoffmana „Stara baśń”.

W skrócie trochę historii: W 965 roku doszło do małżeństwa Mieszka I z czeską księżniczką Dobrawą – córką księcia Bolesława. W tym czasie Czechy były państwem chrześcijańskim. Sojusz ten otwierał więc drogę Polski do wiary w Chrystusa. Dlaczego Mieszko podjął tak ważną decyzję? Czy był to tylko krótkowzroczny zabieg polityczny, by rozzerwać sojusz między Wielełami a Czechami? Z pewnością nie, gdyż decyzja ta miała ogromne znaczenie dla całego państwa. Mieszko, chcąc trwale zjednoczyć całe państwo, z pewnością chciał umocnić swoją pozycję jako jedynego władcy. Kolejnym aspektem jest rola, jaką odgrywał Kościół we wczesnośredniowiecznej Europie. Duchowieństwo było wówczas najbardziej wykształconą grupą społeczną – ich pomoc w zarządzaniu, już rozległego państwa polskiego, była nieoceniona. Przyjęcie chrztu odbierało też pretekst chrześcijańskim niemieckim panom do najazdów na zachodnie granice państwa Polan. Dawało więc nowy międzynarodowy wymiar bezpieczeństwa młodego państwa.

Chrzest, a także założenie biskupstwa w Poznaniu w 968 roku, które było uzależnione wyłącznie od Stolicy Apostolskiej (nie od arcybiskupstwa magdeburskiego) umacniało pozycję Polski jako kraju suwerennego. Pierwszym biskupem w Poznaniu został pochodzący najprawdopodobniej z Włoch lub Lotaryngii biskup Jordan.

Chrzest Polski nastąpił w 966 roku. Najpierw ochrzcił się władca Mieszko I, a następnie rozpoczął się proces chrystianizacji całej Polski. Chrzest pierwszego z naszych władców nastąpił w Ostrowie Lednickim, Gnieźnie lub Poznaniu, ponieważ na terenach tych miast znaleziono baptysteria (czyli budynki przeznaczone do obrzędu chrztu) z II połowy X wieku, co najprawdopodobniej świadczy o zaistniałej sytuacji.

Zajęcia przebiegały w przyjemnej atmosferze. Rodzice dziękowali za ciekawy wykład i szczególnie za możliwość obejrzenia ich niegdyś „obowiązkowej lektury”, czyli „Starej baśni” Józefa Ignacego Kraszewskiego. Pomysł przeprowadzenia takich zajęć zrodził się na konferencji pedagogicznej, co uważam za świetną inicjatywę. Jak widać jest zapotrzebowanie na tego rodzaju spotkania.

Elżbieta Jezierska-Szabó Szkoła Polska w Gödöllő

Karnawałowy bal przebierańców

Dzień zaczął się zwyczajnie - była to sobota, czyli dzień nauki w naszej szkole. Dopiero po lekcjach, po krótkim odpoczynku i zjedzeniu pysznych kanapek, zamówionych specjalnie dla nas, mogliśmy przebrać się w nasze kostiumy. Bawiliśmy się w pięknie udekorowanej sali, pełnej kolorowych balonów i serpentyn. Zgodnie z propozycją Pani Dyrektor, wszyscy uczestnicy przebrali się za postacie związane z Polską. Byli więc znani sportowcy, piosenkarze, politycy, postacie z polskich bajek, kibice polskich drużyn... Przebrały się nawet panie nauczycielki! Pani Dyrektor była Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy, pani Alina przebrała się za Izabelę Łęcką, bohaterkę powieści „Lalka”. Pani Hania, sekretarka szkoły, była przedstawicielem prasy. Cały czas obserwowaliśmy zabawę i robiła nam mnóstwo zdjęć. Nasza pani, czyli pani Ania, była owieczką z Podhala! W trakcie zabawy każdy z uczestników zaprezentował swój strój. Chociaż wszystkie były ciekawe i bardzo pomysłowe, największe brawa dostał Reksio (Zosia Bedyńska), kibice polskiej drużyny piłkarskiej (Szonja i Zoé Holbusz), Krakowianka (Sonia Mészáros), Zawisza Czarny (brat Gabrysi Segesdy) i Cztery Zielone Ślonie (Lea Desbordes-Korcssev). Oprócz wesółych tańców było dużo zabawnych konkursów. Najbardziej podobał nam się konkurs na pakowanie słodczy do torebki, jedzenie czekolady widelcem i nożem, jedzenie zwisającego na sznurku pączka - bez użycia rąk. Bawiliśmy się wymiennie! Mamy nadzieję, że w przyszłym roku również będziemy mieli taki bal. Zastanawialiśmy się nawet, jaki będzie jego temat. Może przeberniemy się wszyscy za bohaterów bajek, albo może sala balowa będzie dworem królewskim, a my królowymi, królami, rycerzami, damami dworu, paziarni... Zobaczymy. Już teraz czekamy!

Uczniowie klasy III Szkoły Polskiej w Budapeszcie

CZYM SKORUPKA...

Mamy już pierwsze echa opublikowanego w ostatnim numerze „Polonii Węgierskiej” wywiadu z Fülöpem Priszlerem („Pamiętam powiewający sztandar”, PW nr 241/2016):

„Przeczytałam z zaciekawieniem i prawdziwą przyjemnością wywiad z ostatniego numeru *Polonii Węgierskiej*. Chciałabym pogratulować pani Asi Priszler, że syn tak pięknie mówi po polsku i tyle osiągnął, choć jest przecież młodym człowiekiem. Pokazany tam został budujący przykład dla innych dzieci polonijnych i młodzieży z polsko-węgierskich rodzin... Zaraz postanowiłam wziąć w obroty swojego syna, poprosiłam, żeby na głos przeczytał ten napisany piękną polszczyzną wywiad. Chciałabym, żeby zrozumiał, że naprawdę warto przykładać się do nauki języka polskiego i że potem procentuje to w dalszym życiu. Przecież chceć to móc! Na pewno duża w tym zasługa i rola mamy pana Fülöpa, Asi Prisz-

ler. Bardzo jej zazdroszczę postawy i uporu! Niestety niektóre mamy i babcie są słabe pod tym względem i często mówią do swoich dzieci i wnuków po węgiersku, bo tak szybciej i łatwiej, ale nie rozumieją, jaką krzywdę im wyrządzają! Może po przeczytaniu tego wywiadu, choć niektórzy z nich zrozumieją, jak ważne jest mówienie po polsku do swoich najbliższych. Warto chyba się przemóc i być upartym. Bardzo dziękuję za ten wywiad. Czytelniczka z Tatabányi”

Dziękujemy za list i pozytywną reakcję.

Wszystkich absolwentów Szkoły Polskiej, którzy chcieliby opowiedzieć o swoich doświadczeniach szkolnych i trochę powspominać, prosimy o kontakt na adres mailowy: polweg@polonia.hu

„Dwujęzyczność to dar od losu” –

wywiad z **Marcinem C. Kovácsem**,
absolwentem Szkoły Polskiej i wice-
przewodniczącym SNP XIII dzielnicy
Budapesztu

Czy mógłby Pan w kilku słowach podsumować, co dała Panu Szkoła Polska?

Dzięki Polskiej Szkole zawiązały się przyjaźnie, które trwają do dziś i mam nadzieję, że będą trwały dalej. Dostaliśmy porządną lekcję historii i starano się nam przekazać, że możemy być dumni, że jesteśmy Polakami. Pamiętam nasze wspólne wyjazdy i wymiany międzyszkolne, międzynarodowe spotkania, budowę naszej polskiej szkoły, zawody sportowe. Dla mnie wielkim przeżyciem było to, że mogłem wraz moim przyjacielem wziąć udział w porządkowaniu grobów żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej na terenie województwa lubelskiego.

Czy utrzymuje Pan kontakt z kolegami i koleżankami ze szkoły? A może z nauczycielami?

Tak, utrzymujemy ze sobą kontakt - jesteśmy zgraną paczką, wiem, co się z kim dzieje, istnieje między nami nierozzerwalna więź. A z naszymi byłymi nauczycielami spotykamy się na różnych imprezach i uroczystościach polonijnych.

Jaki wpływ miała Szkoła Polska na dalsze Pana życie? Na wybór zawodu?

Szkoła Polska miała pośredni wpływ na moje decyzje, ale na pewno rozszerzyła moje horyzonty i w pewnym stopniu ukształtowała mnie jako człowieka.

Których nauczycieli pamięta Pan szczególnie i dlaczego? Jakiego były Pana ulubione przedmioty?

Wszystkich wspominam bardzo miło - każdy na swój sposób dał mi część siebie, poświęcał swój czas, starał się wpoić pewne wartości i każdy miał jakiś wpływ na moją osobowość.

Dzisiaj jest Pan wiceprzewodniczącym SNP XIII dzielnicy Budapesztu. Dlaczego postanowił Pan włączyć się w działalność samorządową?

Brat mojego najlepszego przyjaciela, czyli przewodniczący SNP XIII dzielnicy Márton Stanisław Lázár, spytał mnie, czy nie zechciałbym zostać jego prawą ręką, czyli wiceprzewodniczącym SNP XIII dzielnicy. Nie zastanawiałem się długo. Traktuję to jako swego rodzaju nowe wyzwanie. Zawsze byłem aktywny, a teraz pojawiła się możliwość, by w konkretny sposób działać na korzyść naszej Polonii. Odnoszę wrażenie, że nas, młodych, jest za mało w życiu publicznym węgierskiej Polonii i nie jesteśmy odpowiednio wdrożeni w działal-

ność polonijną, a nasz potencjał jest wielki.

Działa Pan także w Polskiej Parafii Personalnej. Jakiego miejsca według Pana zajmuje w życiu Polonii Polska Parafia?

W całej naszej historii wiara stanowiła naszą siłę. Wielokrotnie to właśnie dzięki niej przetrwaliśmy zawieruchy historyczne... Dzięki temu jesteśmy wolni i możemy pokazać naszą wiarę i przynależność do Kościoła. Nasz polski kościół jest miejscem wyjątkowym, gdzie każdy jest mile widziany i dla każdego znajduje się miejsce.

Jest Pan przykładem człowieka w pełni dwujęzycznego. Jaka była Pana droga do bilingwizmu? Co mógłby Pan poradzić rodzicom dzieci z mieszanymi rodzinami?

Dla mnie to pewnego rodzaju prezent od losu – coś nietypowego, wyjątkowego. Trzeba ten prezent przyjąć i zdawać sobie sprawę z jego wartości. Oczywiście nie zawsze było łatwo, dwujęzyczność wymaga pewnej pracy i samodyscypliny, ale jak się czegoś pragnie, to da się to zrobić. Moja rada jest taka: nie wolno zaprzestać nauki dwóch języków, trzeba starać się przebywać w dwóch środowiskach językowych, nie zaniedbywać żadnego z języków, żebyśmy tyle samo dostali z jednej i z drugiej strony. Bardzo istotne jest to, co wynieśliśmy z domu – to jest najważniejsze. No i oczywiście środowisko szkolne, w moim przypadku szkoła węgierska i szkoła polska.

Dlaczego szkoły polonijne działające w różnych krajach Europy są potrzebne?

My, Polacy i potomkowie, Polaków jesteśmy obecni na całym świecie i mamy wielką świadomość tego, że przynależymy do wyjątkowego narodu, który przetrwał wielkie burze i zawieruchy. Dzięki szkolnictwu polonijnemu poznajemy nasz język, kulturę, historię... Ważne jest to, żebyśmy nigdy nie stracili kontaktu z naszymi korzeniami i żebyśmy zawsze otwarcie mówili i czuli, że jesteśmy Polakami, że jesteśmy częścią jakiejś większej całości.

Dziękujemy za rozmowę i życzymy wielu sukcesów w krzewieniu polsko-węgierskiej przyjaźni.

(red.)

na zdj. M. C. Kovács na szkolnej wycieczce w Pradze i podczas posiedzenia SNP XIII dz. Budapesztu

Szanowny Czytelniku!

Z wielką radością przyjąłem propozycję redakcji, abym co miesiąc na łamach „Polonii Węgierskiej” informowała czytelników o tym, jak wygląda przedstawicielstwo mniejszości polskiej na Węgrzech w węgierskim Parlamencie. Wiem, że i do tej pory w miesięczniku ukazywały się informacje o pracy rzecznika polskiego, informowano o najważniejszych spotkaniach i wydarzeniach parlamentarnych, teraz jednak będę miała okazję jeszcze bliżej zapoznać czytelników z działalnością polskiego organu przedstawicielskiego na Węgrzech. Dla mnie, w mojej działalności jako rzecznika jest niezmiennie ważne, aby Polacy żyjący na Węgrzech otrzymywali szczegółowe informacje o mojej pracy oraz efektach, jakie przynoszą moje starania dla społeczności polskiej, którą reprezentuję. Już od półtora roku istnieje na Węgrzech instytucja rzecznika mniejszości narodowych. Rzecznicy stali się częścią węgierskiego systemu ustawodawczego, dzięki czemu mają możliwość wpływu na kształtowanie decyzji państwa węgierskiego dotyczących mniejszości narodowych, aby mogły one w pełni realizować swoje cele. Rzecznicy mogą zabierać głos na posiedzeniach Parlamentu, mogą składać propozycje zmian w ustawach dotyczących mniejszości narodowych. Dzięki aktywnemu udziałowi w pracy parlamentarnej możemy powiedzieć symbolicznie, że język polski stał się tu językiem „urzędowym”.

Tak więc, na łamach „Polonii Węgierskiej” co miesiąc ukazywać się będą informacje o mojej działalności i pracy. Dziękuję Państwu za uwagę!

Dr. Csúcs Lászlóné, rzecznik narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier

Tisztelt Olvasó!

a törvényhozás tagjai lettek, napi szinten jelezhetik az általuk képviselt nemzetiség problémáját, elképzelését, a létük kiteljesedéséhez fontos célokat. A szószólók módosító indítványokat tehetnek, megtárgyalják a nemzetiségekhez kötődő törvényjavaslatokat, és maguk is felszólalhatnak a parlamentben. Így, képletesen szólva, a lengyel szó ma már „hivatalos” nyelv az országházban.

Ezentúl tehát, minden hónapban beszámolunk a lap hasábjain a szószólói munkám eseményeiről, melyhez köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Csúcs Lászlóné, lengyel szószóló

A lengyel-magyar szolidaritás éve lesz 2016

Az erről szóló indítványra még tavaly év végén tett javaslatot Marek Kuchcinski, a lengyel Szejm elnöke Kövér Lászlónak, budapesti látogatásán. A magyar házelnök támogatta az indítványt, melyből határozati javaslat készült. Az országgyűlési javaslatot Kövér László, a parlament elnöke és a lengyel szószóló terjeszti be a parlamentnek, amely szerint a kölcsönös szolidaritás jegyében ünnepelnék meg a poznani júniusi eseményeket és az 1956-os magyarországi forradalom hatvanadik, valamint a kereszténység lengyelországi felvételének 1050. évfordulóját. Erre az alkalomra több állami ünnepséget szerveznek Poznanban, beleértve egy Nemzetgyűlési találkozót, amelyre a Szejm elnöke meghívja minden EU tagország parlamenti elnökét. A Szejm elnökének látogatásán a parlamenti elnökök egyetértettek abban, hogy kiemelt szerepet kapjanak az emlékvében a baráti tagozatok. Ez azért is fontos, mert a magyar-lengyel barátság tradícióját a személyes kötődések erősíthetik.

ROK 2016 ROKIEM SOLIDARNOŚCI POLSKO – WĘGERSKIEJ

Jeszcze pod koniec ubiegłego roku w trakcie rozmowy przeprowadzonej w Budapeszcie przez marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego z marszałkiem Zgromadzenia Narodowego Węgier László Kövérem marszałek Kuchciński zaproponował, aby rok 2016 był Rokiem Solidarności Polsko-Węgierskiej. László Kövér poparł ten projekt, a wniosek zostanie przedstawiony w Zgromadzeniu Narodowym Węgier wspólnie przez marszałka Kövéra oraz rzecznik narodowości polskiej dr Halinę Csúcs Lászlóné. Zgodnie z uchwałą obchody wydarzeń poznańskich oraz węgierskiego października 1956, a także 1050. rocznicy przyjęcia przez Polskę chrześcijaństwa będą odbywały się w imię wzajemnej solidarności. W Poznaniu planowane są uroczystości państwowe, a także posiedzenie Sejmu, na które zostaną zaproszeni marszałkowie parlamentów krajów UE. Podczas budapeszteńskiego spotkania marszałków Sejmu i Zgromadzenia Narodowego Węgier była także mowa o szczególnej roli sekcji polsko – węgierskiej Unii Interparlamentarnej w Polsce i na Węgrzech. Jest to tym bardziej istotne, że jednym z fundamentów tradycyjnej przyjaźni polsko – węgierską są kontakty osobiste.

Beata Szydło, a lengyel miniszterelnök budapesti látogatása

A miniszterelnök asszony 2016. február hónapban tett budapesti látogatásán is megerősítést nyert a két nemzet szolidaritása. A kereskedelmi, gazdasági és politikai kapcsolatok szorosabbra fűzése mellett fontos a polgárok személyes kapcsolatának erősítése is, hiszen két ország szolidaritását polgárai barátsága tartja fenn, nyilvánította ki a két miniszterelnök. A lengyel kormányfő külön megbeszélést is tartott Kövér László házelnök úrral, ezen jelen volt a varsói magyar és a budapesti lengyel nagykövet mellett Dr. Csúcs Lászlóné, lengyel szószóló is.

Januári események

Az Országgyűlés lengyel szószólójaként az elmúlt hónapban több nemzetközi szintű találkozón vettem részt, (találkozó Varsóban a Szenátus elnökségével, a lengyel Köztársasági Elnöki Hivatal

kancelláriájának tagjaival, részvétel Bécsben: az Ausztriában működő lengyel szervezetek tömörítő Szövetség Kongresszusán). Az IPU újonnan alakuló lengyelországi csoportjával március közepére tervezzük a találkozót. Részt vettem a Lengyel Világszövetség Kongresszusán. Az elmúlt hónapban találkoztam a lengyel külügy-miniszter-helyettestel, és több szenátorral folytattam megbeszélést. Mindannyian

megerősítettek abban, hogy érdekeltek a V4-ek kapcsolatrendszerének és közös stratégiai politikájának továbbvitelében, valamint a Kárpátok Eurorégió együttműködésében.

Życie pisze historię...

Od małego lubiłem, gdy babcia opowiadała mi historie ze swojego życia. Siadałem i pytałem, jak to wyglądało na przykład w czasie wojny. Zamiast bajki babcia snuła opowieści wojenne. Jedne smutne – jak ta, kiedy Niemcy rozstrzelali Żyda, ukrywającego w ich domu. Albo nostalgiczne, gdy babcia jeździła sprzedawać ciasteczka po domach i kiedyś zupełnie przypadkowo trafiła do domu niemieckiego oficera. Były też śmieszne historie, bo gdy szło wyzwolenie babcia przedostała się przez dwa fronty, a radziecki żołnierz dał jej ciepły, wełniany płaszcz niemieckiego żołnierza. Tyle, że w miejscu, gdzie stał ich dom byli jeszcze Niemcy...

Druga babcia pochodziła ze Lwowa. Chętnie opowiadała o tym, jakie to piękne miasto, jak wspaniale im się żyło. I potem przyszła wojna i wszystko zabrała. Ta historia właściwie w tym momencie się urwała i rozpoczęła na nowo po wojnie – w bydlęcym wagonie, gdzie pradziadkowie, moja babcia i jedenaścioro jej rodzeństwa, jechali na „ziemię odzyskaną”. Pod Jelenią Górą pradziadek zdecydował, że tutaj zostaną. Z dwóch domów, które jeszcze pozostały, wybrał mały domek z małą stajnią, bo był przy drodze. Przecież i tak zaraz mieli wracać z powrotem do Lwowa. Ten okres w zawieszeniu trwał jednak coraz dłużej...

Kiedy już byłem dorosły, a PRL dawno się skończył, babcia w końcu zaczęła mówić o wojnie we Lwowie. O tym, że właściwie to okupację przeżyli trzy razy. Dwa razy we Lwowie byli Rosjanie, raz Niemcy. I wbrew temu, co się przez ponad 40 lat mówiło, babcia bardziej się bała Rosjan. Niemcy, owszem, strzelali, zabierali kury, ale nigdy nie trzeba się było chować na strychach czy w stogach siana, przed wygłodniałą, żołnierską chucią. Ktoś walczył w AK, czyżbyś mąż współpracował z UPA. Nim babcia umarła zdążyłem na szczęście wysłuchać jeszcze wielu takich historii.

Odkąd mieszkam na Węgrzech, męczę swoją Teściową, by opowiadała mi, jak wyglądało jej życie w czasach gulaszowego komunizmu. Już przeprowadzka do męża w Budapeszcie to niemal gotowy scenariusz filmowy. I te podróże kajakiem po Dunaju przez całe Węgry, zwiedzanie miast, gdzie rozgrywała się historia tego wspaniałego kraju.

Zdarza mi się odwiedzać siedziby samorządów polskich, tam często są ludzie, którzy opowiadają niesamowite historie, wracają do wspomnień o czasach, kiedy moja żona była dzieckiem.

Dziś te historie żyją w mojej głowie, powracam do nich nie raz w pamięci. Ta jednak jest ulotna i ciągle żałuję, że ich nie zapisałem.

Zachować wspomnienia...

Kiedy rodziła się myśl prowadzenia przekształconego w Polski Instytut Badawczy dawnego Muzeum Polonii Węgierskiej – pierwszą ideą było zachowanie w pamięci Waszych wspomnień. Bo to Wy, węgierscy Polonusi, macie nam, młodym ludziom najwięcej do opowiedzenia o tym, jak się żyło w tym kraju na przestrzeni wielu lat. To Wy pamiętacie najlepiej wydarzenia, którymi żyły Węgry w tamtych latach. Na oficjalne komunikaty nie ma co stuprocentowo liczyć. Ja liczę na Was i na Wasze wspomnienia.

W tym roku uruchomimy projekt badawczy „Życie codzienne Polaków na Węgrzech w latach 1945 – 1989” – i to Państwo będziecie w nim najważniejsi. Chcemy w Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum zebrać Wasze wspomnienia, nagrać je lub zapisać. Chcielibyśmy zarchiwizować najciekawsze fotografie, które są w Waszych zbiorach – zarówno te, na których uwieczniono najważniejsze wydarzenia na Węgrzech czy w życiu węgierskiej Polonii, ale również ważne dla Was osobiście. I wreszcie chcielibyśmy zebrać najciekawsze przedmioty z tamtych czasów. Być może Państwu nie są już potrzebne, zalegają na strychach czy w piwnicach – a my będziemy mogli z nich odtworzyć przeszłość.

Zapraszamy Państwa do naszej siedziby na Állomás utca 10 w Budapeszcie. Zostawcie nam namiary na siebie – nasz numer telefonu: 06 1 2608023; adres email: muzeum@polonia.hu. Na pewno się odezwiemy, po to, by zachować Wasze wspomnienia na dłużej!

Piotr Piętka

dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum w Budapeszcie.

Polski Instytut Badawczy i Muzeum zaprasza:

23 lutego o godzinie 18.00 otwieramy wystawę „Ernest Nizałowski: „Wspomnienie/Emlékére”. Pamiątki i fotografie zmarłego niedawno znanego Polonusa. W trakcie otwarcia projekcja filmu „Żołnierz września”.

12 marca o godzinie 18.00 pierwsze spotkanie z cyklu „Praktyczna Polska”. Gościem będzie mecenas Anna Liskowec, a tematem spotkania polskie prawo spadkowe. Postaramy się wyjaśnić wszelkie wątpliwości dotyczące tej delikatnej kwestii. Poza wykładem nasz gość odpowie również na pytania publiczności.

Jak zwykle zapraszamy do odwiedzenia wystawy stałej Muzeum: „1000 lat powiązań polsko – węgierskich”.

Nasz adres: Állomás utca 10, 1102 Budapest.

A Lengyel Kutatóintézet és Múzeum rendezvényei:

- Február 23-án 18 órákor a "Nizałowski Ernő emlékére" - kiállítás megnyitóját (emlékek és fotók Ernő bácsiról). A megnyitón levetítjük a "Szeptember katonája" című dokumentumfilmet.

- Március 12-én 18 órákor a "Lengyelország a gyakorlatban" című előadássorozat első rendezvénye. Vendégünk Anna Liskowec ügyvéd, a téma pedig a lengyel örökösödési jogszabályok. Igyeksznunk felvilágosítani adni a témával kapcsolatban. Az előadást követően vendégünk választ ad az érdeklődők kérdéseire.

Emellett várjuk az érdeklődőket a Múzeum "A lengyel-magyar kapcsolatok ezer éve" című állandó kiállításán.

Címünk: 1102 Budapest, Állomás u. 10.

Wrocław lett 2016-ban Európa Kulturális Fővárosa

Wrocław lett az idei évben Európa Kulturális Fővárosa. A hivatalos nyitóünnepségre január 17-én, vasárnap került sor, amelynek keretében az Ébredés című monumentális előadást játszották el a város főterén több ezer néző előtt. A darab Wrocław történelmét mutatta be, 1300 művész, egy 200 fős kórus, 50 katona és 300 biciklista és öt villamos részvételével, fényeffektusokkal és bábszínházzal.

A rendezvény hétvégéjén már péntektől színházi előadásokat, kiállításokat, koncerteket, filmvetítéseket tartottak városszerte. A kultúra ünnepe egész évben tart majd – az évad egyik kiemelt eseménye Ennio Morricone olasz zeneszerző és karmester február 23-i koncertje, júniusban pedig a Pink Floyd gitárosának, David Gilmournak Leszek Możdżerrel való közös fellépése tarthat számot érdeklődésre.

Wrocław 2011-ben nyerte el a rendezés jogát és idén a spanyolországi San Sebastian városával osztozik rajta. Ezenkívül Wrocław esélyes a világ könyvfővárosa címére is ezévben, mivel az UNESCO minden évben a könyv és szerzői jog világnapja alkalmából – április 23-án – ítéli oda egy városnak.

Wrocław egész évben páratlan programokkal várja az érdeklődőket, érdemes tehát ellátogatni oda.

Forrás: www.budapest.gov.hu

Ijjas Anna

A Pani szó lengyelül hölgyet, asszonyt jelent. Marie Walewski (vagy Walewska) lengyel grófnő Napóleon egyik utolsó szerelme, aki szinte feláldozta magát a „haza oltárán”. Saját akaratából és férje jóváhagyásával, a lengyel nemesség nyomására Napóleon kedvese lett. Viszonzásul Napóleon gondoskodott a lengyel állam helyreállításáról. Gyermekeit szült a császárnak, aki a Népek csatája (Lipcse 1813. 10. 16-19.) után Marievel és a kislíval hajózott Elba szigetére. Marie valószínű kitarthat volna hűségesen Napóleon mellett, ám a császár már nem kívánta őt látni Szent Ilona szigeti magányában. Lengyelországban a grófnőt olyan nagy tisztelet övezi, hogy nem csak sütemény, de parfüm, kozmetikai termékek és bonbon mellett még egy vodka is viseli a nevét.

PANI WALEWSKA (eredeti lengyel sütemény)

Hozzávalók:

- A tésztához:
- 30 dkg liszt
 - 20 dkg vaj
 - 10 dkg porcukor
 - 4 db tojás sárgája
 - 1 csomag vaníliás cukor
 - 1,5 teáskanál sütőpor
- A tészta tetejére:
- 3 - 3 tk. lekvár

- Tojáshab (2 tészta tetejére):
- 2-2 tojásfehérje
 - 1-1 csipet só
 - 10-10 dkg porcukor
 - 1-1 tk. étkezési keményítő
- A hab tetejére:
- 6-6 dkg kézzel durvára tört dió (nem vágott!)

- Krémhez:
- 2,5 dl tej
 - 1 csomag tejszín ízű (dr. Oetker) pudingpor
 - 6 csapott ek. kristálycukor
 - 12 dkg vaj

A tészta hozzávalóit összedolgozzuk, két részre vágjuk, formázzuk, majd 1-2 órára a hűtőbe tesszük. A hűtőből kivett tésztákat deszkán kissé megsodorjuk.

Egy sütőpapírral bélelt (20x35 cm-es) tepsibe fektetjük az egyik tésztát. Kézzel a tepszi alakjára nyomkodjuk. A tetejét 3 kiskanál (tetszőleges) lekvárral megkenjük, majd a 2 tojásfehérjéből készített kemény habbal fedjük be. A hab tetejét megszórjuk 6 dkg durvára tört dióval.

Előmelegített sütőben 180 fokon, a sütő alsó állásában 20-30 perc alatt megsütjük. Ha megpirult a dió, a sütőből kivéve 5 percet pihentetjük a tepsiben, majd (óvatosan) eltávolítjuk a sütőpapírt a tészta alól (könnyen törik).

A tészta másik felét ugyanúgy a tepsibe helyezzük (lekvár, tojáshab, dió), majd megsütjük.

Közben elkészítjük a krémet: a pudingot 6 ek. csapott kristálycukorral

és 2,5 dl tejjel megfőzzük. Ha kihűlt 12,5 dkg vajad adunk a hozzá, amit botmixer segítségével beledolgozunk a pudingba.

Az egyik kihűlt tésztát megkenjük a vajás pudingkrémmel, ezt lefedjük a második lappal. Kicsit megnyomogatjuk a tetejét. Egy éjszakát szoba-hőmérsékleten tároljuk a tepsiben, majd másnap felszeleteljük és egy tálcára rakjuk.

(Tehát a sütemény felépítése alulról: tészta, lekvár, tojáshab, dió, krém, ismét tészta, lekvár, tojáshab, dió.)

Megjegyzés: A receptekben megadott Rama helyett én mindig vajat használok, igaz drágább, de természetes, ezáltal egészségesebb!

Elkészítési idő: 75 perc (+2 óra pihentetés) Nehézségi fok: közepes (eddig mindekinek sikerült!) Származási hely: Ulka konyhája (made in EU) Figyelem! Nem tartalmaz ízfokozót, tartósítót vagy színezéket. Fogyasztása függőséget okoz!

Zapiekanka warzywna na cieście z pełnoziarnistej mąki

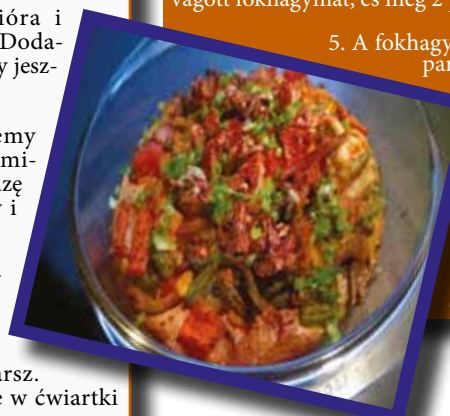
Jako, że Wielki Post zapukał do drzwi, dziś coś warzywnego, ale bardzo smacznego i syjącego.

Składniki:

- Ciasto: 150 g mąki pełnoziarnistej, 300 ml mleka, 3 jajka, 3 łyżki musztardy francuskiej, 2 łyżki oleju
- Farsz: 3 cebule, 3 ząbki czosnku, kilka pieczarek, pół puszki kukurydzy (lub kukurydzy z groszkiem), 10 dag zielonej fasolki (może być mrożona), 1 duża marchewka, kilka pieczarek, 3 pomidory, sól, pieprz, zioła wg uznania (przynajmniej czubata łyżka – może być mieszanka tego, co lubimy), papryka słodka w proszku, łyżka masła klarowanego, 3 łyżki musztardy francuskiej

1. W dużej misce mieszamy składniki ciasta. Powinno mieć płynną konsystencję.
2. Do naczynia żaroodpornego wlewamy 2 łyżki oleju i umieszczamy w nagrzanym do 200 stopni piekarniku.
3. Marchewkę kroimy w słupki o długości 3-4 cm i gotujemy we wrzątku około 6-7 minut. 3 minuty przed ugotowaniem dodajemy fasolkę.
4. Cebulę kroimy na grube pióra i podsmażamy na maśle 2 minuty. Dodajemy posiekany czosnek i smażymy jeszcze 2 minuty.
5. Do cebuli i czosnku dodajemy obrane i pokrojone w kostkę pomidory, marchewkę, fasolkę, kukurydzę i musztardę. Całość doprawiamy i dusimy 4-5 minut.
6. W tym czasie na rozgrzany olej w naczyniu żaroodpornym wlewamy cisto.
7. Równomiernie rozkładamy farsz. Na wierzch kładziemy pokrojone w ćwiartki pieczarki. Posypujemy papryką.
8. Całość zapiekamy około 40 minut w temperaturze 200 stopni, aż ciasto wyrośnie i upiecze się.
9. Podajemy 4-5 minut po wyjęciu z piekarnika. Posypujemy szczypiorkiem lub pietruszką.

Smacznego!!!!

Wujek Jarek
gotuje

Teljeskiőrlésű zöldséges lepény

Mint hogy a nagybőjt bekopogtatott az ajtón, következzen valamilyen zöldséges, ám nagyon finom és laktató étel!

Hozzávalók:

- A tésztához: 150 g teljeskiőrlésű liszt, 300 ml tej, 3 tojás, 3 kanál francia mustár, 2 kanál olaj
- A töltelékhez: 3 hagyma, 3 gerezd fokhagyma, néhány csiperkegomba, fél doboz kukorica konzerv (lehet borsóval kevert is), 10 dkg zöldbab (lehet fagyasztott is), 1 nagy sárgarépa, 3 paradicsom, só, bors, fűszerek ízlés szerint (legalább egy púpos kanállal – összekeverhetjük abból, amit kedvelünk), őrlt csemege paprika, egy kanál tisztított vaj, 3 kanál francia mustár

1. Egy nagy tálban összekeverjük a tészta összetevőit. Folyós anyagot kell kapjunk.

2. Egy tűzálló edénybe beleöntünk 2 kanál olajat, és a 200 fokra hevített sütőbe rakjuk.

3. A sárgarépát 3-4 cm hosszú csíkokra vágjuk, és fazékban 6-7 percen át főzzük.

4. A hagymát vastag gerezdekre vágjuk, és vajon 2 percen át pirítjuk. Hozzáadjuk az apróra vágott fokhagymát, és még 2 percen át tovább sütjük.

5. A fokhagymás hagymához hozzáadjuk a meghámozott és felkockázott paradicsomot, a sárgarépát, a zöldbabot, a kukoricát és a mustárt. Az egészet fűszerezzük, és még 4-5 percig pároljuk.

6. Időközben a tűzálló edényben felforrósodott olajra öntjük a tésztát.

7. Egyenletesen szétosztva rászórjuk a töltelékét. A tetejére negyedbe vágott csiperke gombát teszünk. Megszórjuk a paprikával.

8. Az egészet 200 fokban mintegy 40 percen át sütjük egészen addig, amíg a tészta kidagad és megsül.

DZIEKUJEMY WUJKOWI JARKOWI

Przesyłam serdeczne podziękowania wujkowi Jarkowi za przepis na bigos, zamieszczony w grudniowym numerze „Polonii Węgierskiej”. Na naszym spotkaniu klubowym wypróbowaliśmy ten przepis i zajądaliśmy się smacznym i oryginalnym bigosem. Taka strona z przepisami kucharskimi jest potrzebna, bo chociaż każda z nas stara się gotować czy upiec coś dobrego i zazwyczaj nam to wychodzi, to jednak warto czasem skorzystać z przepisów zawodowego kucharza i ciekawych inspiracji.

Asia Priszler, SNP IV dzielniczy

Widzieć jednym uchem

Banalny przypadek sprawił, że przez kilka dni byłam odcięta od świata – od świata wizualnego. Mogłam tylko leżeć z zamkniętymi oczami i kontemplować dźwięki. Rozpostarły się przede mną nieznanne przestrzenie, łądy dotychczas omijane, o których istnieniu nie miałam nawet pojęcia – mogłabym powiedzieć z pewną dozą patosu. Oto moje spostrzeżenia, choć raczej powinienam może powiedzieć – usłyszenia z tego kilkudniowego przymusowego uwięzienia, które okazało się być bardzo pouczające.

Jakże ograniczamy się w naszej codziennej percepcji świata! Przecież wszystko, co nas otacza jest tak wielostronne - chciałoby się zakrzyknąć. Dominujący zmysł – a to dla większości ludzi jednak wzrok – zagłusza dość znacznie inne zmysły, zagarnia cały świat dla siebie i powoduje, że wszystko dociera do nas w bardzo okrojonej formie. A tyle rzeczy można usłyszeć – np. wielkość stopy należącej do człowieka zbliżającego się do ciebie (rozmiar 44 różni się oczywiście od rozmiaru 28, ale, co ciekawe, łatwo jest rozróżnić rozmiar 24 od 28...), można poczuć kolor kanapki, którą litościwy domownik przygotował na kolację... Wszystko jest nagle głośniejsze, wyraźniejsze, ponieważ przytłumiony zmysł wzroku nie zakłócał odbierania rzeczywistości przy pomocy innych zmysłów. Niestety nie było mi dane doświadczyć syntezy, czyli opisywanego przez młodopolskiego poetę Stanisława Korab-Brzozowskiego pomieszania wrażeń zmysłowych (nie mylić z pomieszaniem zmysłów – tego byłam w kilku momentach bliska):

Barwy błyszczące, jasne, lśniące migotliwie
Wonie odurzające, mocne, rozkoszne, upojne,
Głosy triumfem brzmiające, zwycięskie, zgiełkliwie -
Barwy wonie i głosy sprzeczne, niespokojne
Z wolna cichną, szarzeją zmiłkają, bledną,
Wirują, płyną w zmięczeniu senne, mgliste tonie,
Zlewają się ze sobą, stapiają się w jedną
Ukojenia harmonię; barwy, głosy, wonie.

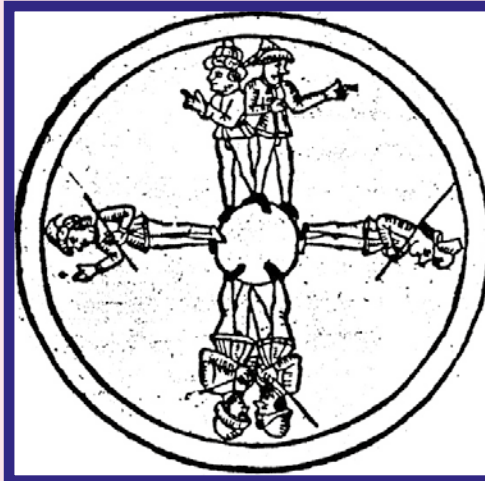
Ominęła mnie też chromestezja, czyli barwne słyszenie (zdolność tę posiadał m.in. Ferenc Liszt – tu w końcu mamy oczekiwany wątek węgierski), ale to pewnie tylko dlatego, że musiałam, pomimo okresu ochronnego dla słabowidzących, okiełznać zbyt szybko przemieszczanie się właścicieli stóp o rozmiarach 24, 28 i 44.

Królowie bez królestw, damy bez gronostajów, generałowie bez wojska, psy bez właścicieli, szlachcice bez imienia, ludzie znienacka pozbawieni chwilowo możliwości widzenia. Oni wszyscy nie są straceni, mogą się przekwalifikować, bo świat stwarza możliwości poznawania go z różnych stron. Słuchowcy, wzrokowcy, dotykowcy i kinestetycy – jak dobrze, że świata starczy dla nas wszystkich!

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Látnivaló – fél füllel

Egy banális eset kapcsán pár napra elszakadtam a külvilágtól – a látható világtól. Behunyt szemmel kellett feküdnöm, és csupán a hangokra figyelhettem. Ismeretlen távlatok nyíltak meg előttem, eddig felfedezetlen vidékek, amelyek létezéséről még csak fogalmam sem volt – mondhatnám némi pátosszal a hangomban. Íme a meglátásaim – habár a „hallomásaim” kifejezés talán helyesebb lenne a részemről – e pár napos, nagyon tanulságosnak bizonyult helyzet kapcsán, amibe belekényszerültem.

Mennyire behatóroljuk magunkat, miközben a világot hétköznapi módon észleljük! Hiszen minden, ami körülvesz minket, oly sokoldalúnak bizonyul, hogy szinte felsikolhatnánk a meglepetéstől. Az érzékelés fő eszköze – ez pedig a legtöbb ember számára a látás – elég jelentős mértékben elfojtja más érzékek észlelését; az egész világot megkaparintja magának, és ennek eredményeként mindent meglehetősen egy kaptafára húzva tudatosít bennünk. Pedig annyi mindent meg lehet különböztetni a hallás révén – pl. az illető lábfejeének a méretét (természetesen a 44-es méret különbözik a 28-astól, de érdekes, hogy könnyen meg lehet különböztetni a 24-est is a 28-astól...), rá lehet érezni a szendvics színére, amit az együttérző családtag készített vacsorára...

Hirtelen minden hangosabbá, jobban kivehetővé válik, hiszen a látás – a kiesése révén – most nem akadályozza a valóság más érzékszervekkel történő érzékelését. Sajnos nekem nem adatott meg a fiatal lengyel költő, Stanisław Korab-Brzozowski által leírt szinesztéziát (vagyis az érzékek által keltett benyomások keveredését, társulását) megtapasztalni (ami nem tévesztendő össze az érzékek összekeverésével – én ehhez álltam közel egyes pillanatokban):

Színek, csillogás, ragyogva villódzó fények
vonyítón mámoros elragadtatás sodra
győzelmektől harsogó, diadalmas ének
színes zaja – szemben: aggódó hangok sora
Halkulnak, szürkülnek, némulnak, fakulnak
Örvények közt úszik ködös, álmos alkonyat
Egységbe olvasztanak, egymásba folynak
Összhangzó színeket, neszeket, zajokat.*

Szintén elkerült a chromesztézia, vagyis a színes hallás képességének megtapasztalása is (ilyennel többek között Liszt Ferenc is rendelkezett – és ezzel végre egy rég várt magyar vonatkozásra is akadtunk), de bizonyára csak azért, mert a látássérülteknek kijáró oltalmi időszak ellenére kénytelen voltam nyomon követni és felügyelni a 24-es, 28-as és 44-es méretű lábfejek tulajdonosainak gyors mozgását.

Királyok királyság nélkül, dámák hermelinbunda nélkül, tábornokok hadsereg nélkül, kutyák gazda nélkül, nemesek név nélkül, egyének látóképeségüktől váratlanul és átmenetileg megfosztva. Azonban egyikük sem elveszett ember. Átképezhetik magukat, mert a világ számtalan oldaláról kínálja fel magát megismerésre. Látók, hallók, tapintók és kinesztéták – milyen jó, hogy a világ elég tágas és befogadó hely mindnyájunk számára!

Agnieszka Janiec-Nyitrai

* Sutarski Szabolcs fordítása

M I E S I Ę C Z N I K W Ę G I E R S K I E J P O L O N I I
A M A G Y A R O R S Z Á G I L E N G Y E L E K H A V I L A P J A

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Ijjas Anna

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség
1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia Nyomda

SZINKRON DIGITAL

Edycja online Online kiadás
<http://polonia.hu/dokumentumok/poloniawegierska/pw242.pdf>

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@enternet.hu

Szkola Polska na Węgrzech Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 szkolpol@polonia.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvész út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii Magyarországi Lengyel Múzeuma és Levéltára
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszonális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318413 www.parafiabudapest.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapest.msz.gov.pl budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Kereskedelemfejlesztési és Beruházás Ösztönzési Osztály
tel.: 1 251 46 77 www.budapest.trade.gov.pl budapest@trade.gov.

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413 8208 budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Ogólnokrajowa Biblioteka Języków Obcych Országos Idegennyelvű Könyvtár
1056 Budapest, Molnár u. 11.
tel.: +36 1 3183688 www.opac.oik.hu kolcsonzo@oik.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztősége
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: <http://www.mediaklikk.hu/musor/lengyel-nemzetisegi-musor/>
Redakcja Polska „Magyar Rádió” z Rt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓW ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2016 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – 4.000 forintów/rok

zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – 20.000 forintów/rok.

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2016. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – 4.000 Ft/év;

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – 20.000 Ft/év

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálasan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

KARNAWAŁOWY BAL PRZEBIERAŃCÓW W SZKOLE POLSKIEJ

Fot. H. Hasznos, A. Ijjas

**WYSTAWA O KATEDRZE WAWELSKIEJ
W DOMU POLSKIM**

KONCERT ALEXA SZILASIEGO W PSK. IM. J. BEMA

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

**BAL KARNAWAŁOWY DLA DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH
DO POLONIJNEGO PRZEDSZKOLA PRZY PSK. IM. J. BEMA**

**NOWOROCZNY KONCERT ARTYSTKI NATALII TUŻNIK
W PSK. IM. J. BEMA**